

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Darnózseli Községi Önkormányzat

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
Civil szervezetek.....	35
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	52
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
1. A HEP IT részletei.....	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	63
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	65
3. Megvalósítás.....	66
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	66
3.2 A megvalósítás folyamata.....	66
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	68
3.4 Nyilvánosság.....	68
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	69
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	70
4. Elfogadás módja és dátuma.....	71

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Darnózseli Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szűkebb tájegységünk a Szigetköz, ennek közepén az ún. Közép-Szigetközben található községünk. Az Öreg-Dunától kb. 4 km-re, a Mosoni-Dunától kb. 3 km-re Mosonmagyaróvártól 16 km-re és a megyeszékhelytől Győrtől, 28 km-re található. A környező település(rész)ek: északon Püski, Kisbodak és Dunaremete, keleten Lipót, délkeleten Hédervár, délnyugaton Novákpuzsta és Kimle, északnyugaton pedig Arak. Sűrűn települt ezen a részen Szigetköz, hiszen a távolság a szomszédos községek között csupán 3-4 km. Fő útvonala az 1401. számú út. Ezt az országutat a tatárjárás és a mohácsi vész közötti időszakban létesítették, csupán a hatvanas évek elején aszfaltozták le. A község lakóinak többsége (őslakosok) magyar nemzetiségűek. Azonban ma már néhány horvát, szlovén és német nemzetiségű lakos is él itt.

Vallási szempontból is homogén a lakosság, hiszen zömmel római katolikus vallásúak. Az utóbbi 25-30 évben házasság, illetve munkahely révén települtek be református, illetve evangélikus vallásúak is. Zsidó vallásúak az 1800-as évek közepétől éltek Darnózselen, egészen 1944-45-ig, ekkor ugyanis a németek elhurcolták őket. Darnózseli egy kisebb központja volt a környék zsidó lakosságának, hiszen imaházuk és temetőjük is volt a községben. Az imaház a Fő utcán volt, amit 1945 után elbontottak. A temetőt 1883-ban nyitották meg. Az utolsó temetés 1943-ban volt itt. A község fiataljai (az "Új Tükör" Ifjúsági Klub, a KISZ Alapszervezet és a Szigetköz Táncegyüttes tagjai) 1984-85-ben rendbe tették, s azóta is gondozzák. Egy emlékfal került még felállításra a darnózseli és a szigetközi deportáltak áldozatainak emlékére, amelyet a munka befejeztével 1985. május hónapban lepleztek le.

A községünk környékén (Parázsszeg) már a vaskorban is volt település, de Darnó és Zseli eddig ismert első írásos említése 1443-ból származik, a hédervári grófi család egyik oklevelében találkozhatunk velük. Akkori elnevezésük: *Darnow* és *Selew, Seli*. E nevek valószínűleg szláv eredetűek, s minden bizonnyal a lakosság foglalkozására utalnak (*Darnow* gyp, gyepes, gypű-telep, *Selew* káposztás). Lakói pástorkodással és káposztatermeléssel foglalkoztak. Géza fejedelem Héder és Wolfger testvéreknek adta szállásbirtokul a Szigetközt, nekik köszönhető a szigetközi települések kialakulása. Darnó és Zseli a XII. században kezdett benépesülni, a XVI-XVII. században az erre portyázó török seregek többször megsarcolták és feldúlták a két falut. A falu 1788-ig a hédervári egyházközség filiája volt. 1788. szeptemberében kapta meg az első önálló plébánosát. 1857-ben gróf Viczay Héder visszaperelte jobbágyaitól a földet, erdőket és kedvezményeket.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A községünk 1884-ig Pozsony vármegyéhez és a Dunaszerdahelyi járáshoz tartozott. A Rákóczi-szabadságharc idején labancok és kurucok egyformán garázdálkodtak itt. 1809-ben Napóleon katonái rekviráltak és többször ide voltak bekvártélyozva. Ennek az időszaknak az emléke a francia katonai emlékmű, melyet 1818-ban emeltek rokonai egy itt meghalt lengyel származású francia tiszt emlékére. 1787-ben épült a temetőben a templom, és vele együtt létesült az önálló plébánia. Ugyanis ez idáig filiája volt a község a hédervári plébániának. 1805-ben emelték az első katolikus iskolaházat a faluban. Az 1860-as években építette a Szent-János kápolnát a Karácsony-család. Neoklasszicista stílusú temploma 1930-ban épült. Sokszor pusztítottak árvizek, járványok és tűzvészek erre felé.

1934. január 1-én Mosondarnó és Zseli egyesüléséből jött létre Darnózseli község. A falu nevezetes szülőtte dr. Karácsony Mihály, aki a magyar műszaki oktatás úttörője volt, valamint Érsek Imre, tanító.

A környéken Darnózseli rendelkezik a legnagyobb szántóterülettel. 1992-ben az összterület 78,3%-a szántóföld volt. Határa, illetve tájszerkezete a 18. század óta lényegesen nem változott. A lakosság foglalkoztatásának mindenkor markáns meghatározója volt a mezőgazdaság. 1959-ben alakult Darnón a Béke Tsz., Zseliben az Aranykalász Tsz. 1963-ban egyesültek, és egészen 1976-ig Béke Tsz. néven működtek. 1976-ban a környék szövetkezetei egyesültek és "Szigetközi Magyar-Csehszlovák Barátság Tsz." néven működtek 1990-ig. Ma Darnó Agrár Zrt. néven működik a gazdaság. A község infrastruktúrája jó.

Községünkben egyformán megközelíthetők a Mosoni-Duna és az Öreg-Duna horgász- és kirándulóhelyei. Idegenforgalmi szempontból az átmenő jelleg dominál, ám a turisták megállítást, szórakozást és pihenést az egyre gyarapodó vendéglátó- és szálláshelyek szolgálgják. A falusi turizmus keretében több család is berendezkedett a vendégfogadásra. Az iskolában egy Szigetközzel kapcsolatos állandó helytörténeti kiállítás nézhető meg. A temető mellett 100 éves millenniumi -"hálafák"- hársfák találhatók, amelyeket 1896-ban ültettek az országos Millennium ünnepségek kapcsán. Ugyanitt van a II. világháborúban elesett, eltűnt darnózseli katonák emlékhelye is a kopjafa. A zsidótemetőben pedig az emlékfalon elhelyezett tábla emlékezik meg a holokauszt darnózseli és szigetközi áldozatairól. A Darnózseli - Lipót úton (1404-es közút) nagyon szép helyi védettségű vadgesztenyefasor húzódik, melyet az 1930-as években telepítettek.

Darnózseli térsége a Szigetköz biológiailag értékes területe. A hajdani Duna-ág mára Hidegkúti érré szerényült. Egyik medre (nagy kanyarulat) és a Parázsszeg-dűlő határolja a Zseli erdőt (itt folytak honfoglalás-kori ásatások), mely a szigetközi út mellett bújik meg. A szép ártéri ligeterdő (Zseli-Remes) azért érdekes, mert viszonylag kis területen (6,8 hektár) mind a puhafa (tűz, mézgáséger, korai nyár) mind a keményfa (tölgy, kőris, szil) jellemző fajai megtalálhatók. Védett, mert ez az erdőfolt tipikus ártéri keményfa-ligeterdő. Egész Szigetközben, sőt az egész Kisalföldön kizárólag itt található a természetes előfordulású tatár juhar. Az erdőt, mivel ilyen vegetációtörténeti faj-maradványok vannak benne, valószínűleg több ezer év óta nem mosta el az árvíz.

A település hagyományait ápolja az Őszirozsa Nyugdíjas Klub Énekkara, valamint a Szigetköz Táncegyüttes.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 554	bázis év
2018	1 587	102,12%
2019	1 592	100,32%
2020	1 622	101,88%
2021	1 617	99,69%
2022	1 615	99,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

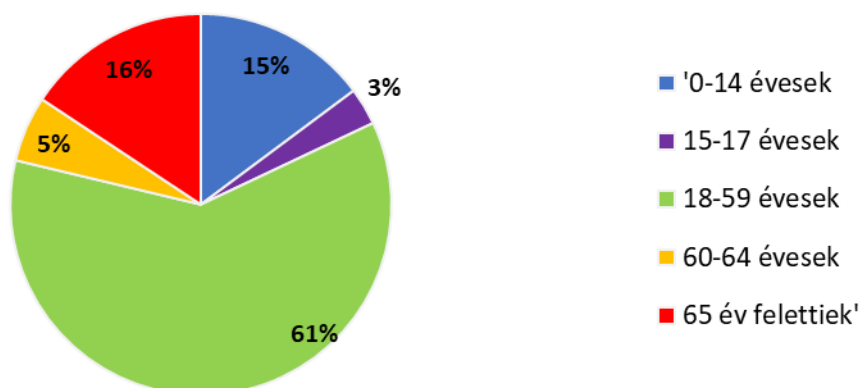
A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de máshol tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005) %	Nők (TS 007) %
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	790	825	1615	48,92 %	51,08 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			61	3,78%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	117	113	230	7,24%	7,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	25	20	45	1,55%	1,24%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	480	455	935	29,72 %	28,17 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	44	61	105	2,72%	3,78%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	124	176	300	7,68%	10,90 %

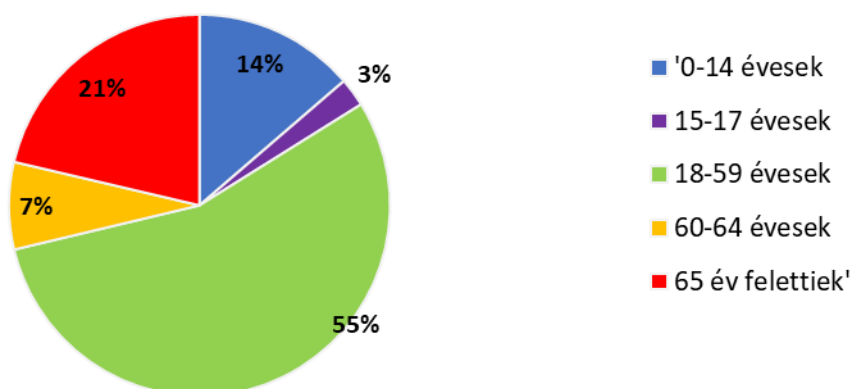
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy, hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

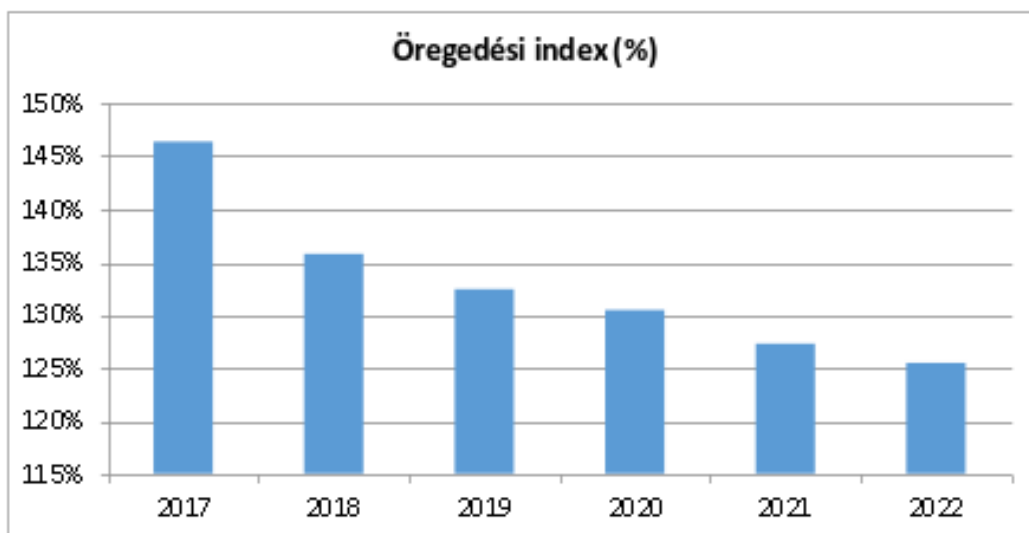
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	284	194	146,39%
2018	285	210	135,71%
2019	298	225	132,44%
2020	300	230	130,43%
2021	299	235	127,23%
2022	310	247	125,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A hosszú távú demográfiai jövőképet leginkább meggyőzően és szemléletesen kifejező mutató az öregedési index, ami az időskorúaknak a gyermekkorúakhoz viszonyított arányát méri. A mutató folyamatosan csökken az elmúlt éveket figyelembe véve, és a jelenlegi korösszetételt tekintve, ez a tendencia a jövőben sem változik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	0,00
2018	24,20
2019	-8,81
2020	16,80
2021	-3,09
2022	6,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A KSH definíciója szerint: "a belföldi vándormozgalom a népesség országon belüli térbeli, földrajzi mozgását követi nyomon." Hiszen az egyes területeken a népesség száma nemcsak a természetes népmozgalomból (születés, halálozás) adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.

A vándorlás mértéke elsődlegesen a népességszámra gyakorol hatást, de e mellett más demográfiai tényezőket is befolyásol. A vándorlások miatt változik a területek korösszetétele, hiszen a vándorlás az aktív korúak, ezen belül is a 20-39 éves korosztályt érinti. A KSH adatai szerint, az említett korcsoporton belül a 20-29 év közöttieknél figyelhető meg a legmagasabb mobilitás, a korból adódó kötetlenség miatt, pl. még nincs lakása, gyermeke. Az aktív korúak elvándorlása hatással van más korcsoportokra is, hiszen ez által változik az aktív és inaktív csoportok egymáshoz való viszonya, változik az öregedési index is. Darnózseli településen az elmúlt időszakot vizsgálva az odavándorlás volt a jellemző.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,33
2018	-1,27
2019	5,03
2020	-4,98
2021	-4,32
2022	6,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A KSH definíciója szerint: "az élveszületés és a halálozás különbözete." Azt mutatja meg, hogy adott évben, adott területen nőtt-e vagy csökkent a lakosság száma. Ez a folyamat évek óta csökkenést mutat, csökkenő születésszám mellett tovább csökkenő halálozási mutatókkal (előregedés). Magyarországról – a környező országokhoz hasonlóan – elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége.

Értékeink, küldetésünk

Célunk, hogy Darnózseli olyan település legyen, ahol alapelveként érvényesül, hogy minden ember egyenlő. A közvetlen, illetve közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzeti, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan. A jogok érvényesülését, a megfelelő képviselést és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki és elutasítjuk az ezzel ellentétes magatartást vagy intézkedést.

Alapelveink:

Szolidaritás: A település minden lakójának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosokkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat a rendelkezésünkre álló eszközökkel folyamatosan enyhíteni kívánjuk.

Méltányos bánásmód: A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas felzárkóztatást elősegítő intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését és támogatjuk az erre irányuló kezdeményezéseket.

A pozitív diszkrimináció lehetősége: Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód egyes formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszorított hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat. A gyakorlat azt mutatja, hogy hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák. Ennek érdekében folyamatosan vizsgáljuk a pozitív diszkrimináció alkalmazásának lehetőségét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Darnózseli Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartóval.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
  - o a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.)
  - o a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
  - o a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)
  - o a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
  - o az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
  - o a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
  - o a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
  - o a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete szolgálja az állampolgári öngondoskodást, és erősíti az együttműködési készséget.

A rendelet rövid bemutatása

A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzügyi és természetbeni juttatások, valamint a szociális ellátások igénybevételének helyi szabályait, rendelkezzen az egyes ellátások igénybevételének jogosultságáról, mértékéről, igénybevételük módjáról és térítési díjairól.

A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.

A rendelet hatálya kiterjed a Darnózseli község területén életvitelszerűen élő, ott bejelentett lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező, a mindenkor hatályos Szt. 3. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározott személyekre.

Az Önkormányzat hatáskörére és illetékességére tekintet nélkül köteles az arra rászorulóknak átmeneti segílyt, étkezést biztosítani, ha ennek hiánya az arra rászoruló személy életét, testi épségét veszélyezteti.

Települési támogatás

A települési támogatást a családi segélyezés elvének érvényesítésével kell biztosítani. A családban életvitelszerűen együtt élő személyek életmódját, szociális helyzetét, a rászorultságot egységben kell vizsgálni. A nyújtandó támogatást úgy kell megállapítani, hogy elősegítse a család létfenntartási és lakhatási lehetőségeit.

A települési támogatás formái:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére (a továbbiakban: rendkívüli települési támogatás),
- születési támogatásként és időskorúak támogatásként,
- elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként,
- gyermek beiskolázásához és
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére.

Lakásfenntartási támogatás

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére nyújtható, a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez való hozzájárulásként.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez települési támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás egy hónapra jutó összege a lakásfenntartás elismert havi költségének 15%-a, de legfeljebb 6.000,- Ft.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás természetbeni formában is nyújtható közvetlenül a közműszolgáltató részére történő folyósítással, vagy szilárd tüzelőanyag vásárlása révén.

Gyógyszertámogatás

A gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

A gyógyszerkiadások viseléséhez települési támogatás állapítható meg annak a személynek, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a szociális vetítési alap összegének 300%-át nem haladja meg és a kérelmező havi rendszeres gyógyító ellátásának költsége eléri a szociális vetítési alap összegének a 20%-át, feltéve, hogy a kérelmező közgyógyellátásra semmilyen jogcímen nem jogosult.

A kérelmező havi rendszeres gyógyító ellátásának költségének megállapításakor kizárólag a társadalombiztosítási támogatásba befogadott gyógyszerek, továbbá a gyógyászati segédeszközök vehetők figyelembe.

A kérelmező havi rendszeres gyógyító ellátásának költségét – az Önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás szerint – a háziorvos igazolja.

A gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás havi összege azonos a kérelmező havi rendszeres gyógyító ellátása költségének összegével, de legfeljebb 20.000,- Ft.

Rendkívüli települési támogatás

A rendkívüli települési támogatás a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére biztosított hozzájárulás.

Rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap összegének 100%-át, egyedül élő kérelmező esetében a 150%-át és vagyonnal nem rendelkezik. A rendkívüli települési támogatás – különös méltánylást érdemlő eset kivételével – háztartásonként évente legfeljebb négy alkalommal adható.

A rendkívüli települési támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásában létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül, különösen, ha

- a) a kérelmezőnek legalább két hónapos közüzemi díj tartozása van, vagy
- b) kérelmező nyugdíjazása folyamatban van, de ellátásban nem részesül, vagy
- c) a kérelmezőnek egyéb igazolt, szükséges és rendkívüli kiadása keletkezett.

(4) A rendkívüli települési támogatás összege alkalmanként nem lehet kevesebb 5.000,- Ft-nál, de nem haladhatja meg a 100.000,- Ft-ot.

Különös méltánylást érdemlő esetben a polgármester jövedelemhatártól függetlenül rendkívüli települési támogatást adhat kérelemre, vagy hivatalból egy háztartás esetében évi egy alkalommal legfeljebb 100.000,- Ft összegben.

A rendkívüli települési támogatást készpénzben vagy természetbeni ellátás formájában lehet megállapítani. Természetben nyújtható különösen: élelmiszer vásárlásával, személyes gondoskodást nyújtó ellátás személyi térítési díjának meghatározott időre szóló mérséklése vagy elengedése útján, tüzelő vásárlása útján, vagy közüzemi díj szolgáltató részére történő közvetlen átutalásával.

Születési támogatás

Az önkormányzat születési támogatásként önkormányzati hozzájárulást nyújt a törvényes képviselő részére a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások fedezetére.

A születési támogatás nyújtásának együttes feltétele, hogy a gyermek születésének időpontjában a kérelmező és a gyermek Darnószelin lakóhellyel rendelkezzen, továbbá a kérelmezővel közös háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem ne haladja meg a szociális vetítési alap összegének 600%-át.

A születési támogatás a gyermek egy éves koráig kérelmezhető.

A születési támogatás gyermekenként egy alkalommal nyújtható, összege 75.000,- Ft.

Időskorúak támogatása

A képviselő-testület az időskorúak iránti tisztelet és megbecsülés jeleként támogatásban részesíti a község idős polgárait, akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 800%-át.

A támogatás összege 70 éves kor fölött, személyenként évente 10.000,- Ft.

Temetési költségekhez való hozzájárulás

A települési támogatás elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként is megállapítható, melynek igénylésére a temetési költségeket megfizető személy jogosult.

Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott települési támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 500%-át.

Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott települési támogatás összege 30.000,- Ft.

Beiskolázási települési támogatás

A települési támogatás gyermek beiskolázásával kapcsolatos költségekhez való hozzájárulásként is megállapítható.

A gyermek beiskolázásához nyújtott települési támogatás igénylésére az a személy jogosult, akinek gyermeke általános iskolában tanul, vagy középiskolai nappali rendszerű oktatásban vesz részt.

A gyermek beiskolázásához települési támogatás akkor állapítható meg, ha kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 800%-át.

A gyermek beiskolázásához nyújtott települési támogatást 5.000-30.000,- Ft közötti összegben a testület határozza meg.

A gyermek beiskolázásához nyújtott települési támogatás iránti kérelem minden év augusztus 1. napjától szeptember 15. napjáig nyújtható be, addig a tanévig, amelyben a gyermek a 21. életévét betölti. E határidő elmulasztása jogvesztő.

A 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatás

Települési támogatás állapítható meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi, feltéve, hogy családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 300%-át, egyedül élő esetben 400%-át és ápolási díjra semmilyen jogcímen nem jogosult.

Az ápolt személy tartósan beteg állapotát a háziorvos által kiállított igazolással kell igazolni.

A települési támogatás összege havonta az éves központi költségvetési törvényben meghatározott ápolási díj havi alapösszegének 100%-a.

A települési támogatásra való jogosultságot évente hivatalból felül kell vizsgálni.

Köztemetés költségeinek megtérítése alóli mentesítés

Köztemetés elrendelése esetén az eltemettetésre köteles személy a köztemetés költségének megtérítési kötelezettsége alól – a kérelmezőt terhelő összeg ötven százaléka erejéig – mentesíthető, feltéve, hogy családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegét, egyedül élő esetén nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 150%-át és vagyona nincs.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Képviselő-testület a Mosonmagyaróvár Térségi Társulással kötött megállapodás alapján, e társulás által fenntartott Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény, illetve a Családsegítő Szolgálat útján a következő alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátása (idősek klubja, idősek otthona, idősek gondozóháza),
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- fogyatékos és demens személyek nappali ellátása,
- családsegítés és
- gyermekjóléti szolgáltatás.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás-politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia (2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
- Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás-politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás-politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek tervek, koncepciók elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 24. §-a értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-ig benyújtja a képviselő-testületnek, amit a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Költségvetési rendelet:

Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2024.03.11. napján elfogadta **Darnózseli Község Önkormányzata Képviselő-testületének Az Önkormányzat 2024. évi költségvetéséről szóló 4/2024. (III. 12.) önkormányzati rendeletét**, mely az Möt., a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény, valamint a finanszírozással kapcsolatos jogszabályok alapján került megalkotásra.

Az önkormányzatok költségvetése az államháztartás része, ahhoz teljes pénzforgalmával kapcsolódik. A rendelet összeállítása előtt át kellett tekinteni az önkormányzat bevételi forrásait és kiadásait.

Bevételek alakulása:

Saját bevételek részét képezi:

- építményadó
- magánszemélyek kommunális adója
- helyi iparűzési adó
- ingatlanok bérleti díjából származó bevétel

A helyi önkormányzatok finanszírozása a feladatátrendezés következtében jelentősen átalakult, számos feladat esetében feladatfinanszírozás bevezetésére került sor a normatív támogatások egyes elemeinek megtartása mellett. Az állami hozzájárulások és támogatások a helyi önkormányzatok adatszolgáltatása szerinti feladatmutatók, mutatószámok alapján valósulnak meg.

Az Esélyegyenlőségi Program szempontjából releváns támogatások:

- települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása
- települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása
- települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása
- bérpolitikai intézkedések támogatása

Az önkormányzat kiadásainak tervezése során figyelemmel kell lennünk a jogszabályokban, a helyi önkormányzati rendeletekben, a képviselő-testületi határozatokban és a koncepciókban foglalt feladatokra. Figyelembe kell venni a már megkötött és a 2024. költségvetési évet is terhelő szerződéseket, valamint a Képviselő-testület által vállalt kötelezettségeket.

A szociálpolitikai-, pénzügyi- és természetbeni juttatások tervezésénél alapvető szempontnak kell tekinteni azt a törekvést, hogy a segélyek reálértékét megőrizzük. E törekvést az is megalapozza, hogy minden évben jogszabály határozza meg az adott évre vonatkozó nyugdíjminimumot, melynek meghatározott százaléka több segélyezési forma alapja.

Alapkövetelmény tehát a jogszabályoknak megfelelő segélyezési költségvetés készítése.

Az önkormányzat a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz minden évben csatlakozik.

Munkaruha az önkormányzati dolgozók számára biztosított.

Az Áht.-ben foglaltak szerint a költségvetési rendeletnek tartalmaznia kell a létszámkeretet.

Az óvodában a csoportok számát a szükségleteknek megfelelően az Nkt. iránymutatásai alapján a Képviselő-testület határozza meg.

Amennyiben lehetőség adódik rá, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a 2025. évi költségvetésben is javasolt meghatározott összeg elkülönítése a településen működő társadalmi szervezetek számára.

Darnózseli Község Önkormányzatának Gazdasági ciklusprogramja 2019-2024

Az Möt. 116. §-a alapján a helyi önkormányzatoknak gazdasági programot kell készítenie, melynek célja, hogy a képviselő-testület a választási időszak alatt előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön. Az önkormányzat a település vonzóvá tétele és a lakosság ellátási színvonalának javítása érdekében arra törekszik, hogy elősegítse a gazdasági programban megfogalmazott feladatok megvalósítását.

Az önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban rögzíti.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól.

A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek az önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A Gazdasági program az alábbiak figyelembevételével készült:

- a Képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete,
- az Önkormányzat lakossága, önszerveződő közösségei (civil szervezetek) és az egyház (római katolikus, református) által megfogalmazott elképzelések, igények.

A Gazdasági programban említett célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek figyelembe kell vennie egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítását, másrészt a szükséges anyagi források megteremtését.

Az anyagi források megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos bevételi források (állami támogatások, adók), így szükség van a pályázati lehetőségek felkutatására, valamint az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A Képviselő-testület törekszik arra, hogy a Gazdasági programjában meghatározott feladatokat lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

A Gazdasági program feladata számba venni a település kiinduló adottságait, valamint azokat a folyamatokat, amelyek a következő időszakban meghatározhatják a helyi gazdaság mozgásterét, valamint ehhez képest rögzíteni a település által reálisan kitűzhető és kitűzendő célokat, követendő irányokat.

AZ ELSŐ KOSÁR: A KÖZNEVELÉSI-, OKTATÁSI- ÉS EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT

I. a) Bölcsőde

- Bölcsődei létszám bővítése
- a mini bölcsőde játszóudvarának tovább fejlesztése
- nagyobb napernyős terasz

A mini bölcsőde bővítése megtörtént. 2023. július 24-e óta 14 fős bölcsődei csoporttal üzemelünk, állandó maximális létszámmal, az előírt személyi-tárgyi feltételekkel. A bölcsőde udvarát a bővítés során szülői segítséggel alakítottuk ki. Az udvari játékok (kisház, napvitorla, rugós játékok) egy részét az MFP 2019-es pályázatból, a többit a költségvetés terhére vásároltuk. Ugyancsak a költségvetés terhére vásároltuk a bővítéshez szükséges egyéb tárgyi eszközöket is.

I. b) oktatási nevelési intézmények fejlesztése (a már induló pályázati felújításokon, bővítéseken túl)

Óvoda

- Óvoda és mini bölcsőde játszóudvarainak tovább fejlesztése Kneipp mezítlábas sétánnyal (*már folyamatban MFP 2019*)
- Óvoda „Mini Konyhakert”, amely részese az országos „Legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertje versenynek (*már folyamatban MFP 2019*)
- Sószoza (de.: a gyermekek részére, du.: a község lakói felé)
- tetőtér beépítés (új tető) itt kapnának helyet az (ez átnyúlhat a 2024 utáni időszakra) irodák (vezetői, nevelői, tárgyaló)
- mosókonyha, dolgozói öltöző és fürdő, étkezdé, teakonyha
- kézműves műhely (varroda), raktár
- tornaszoba (amennyiben itt engedélyezhető)
- az új tetőre telepítendő az új energetikai fejlesztés (melegvíz, villamos áram)

Az óvoda udvarának fejlesztése, korszerűsítése az MFP 2019-es pályázatból valósult meg. Folyamatos korszerűsítése, karbantartása továbbra is szükséges.

2019-ben indultunk a „Mini Konyhakert” versenyen, melyen emlékplakettel köszönték meg részvételünket, munkánkat.

Energetikai felújítás is történt pályázat keretében, amikor is új kazánokat szereltek be, illetve az összes mennyezeti lámpatestet, kapcsolókat, konnektorokat kicserélték. Az egyik csoportban teljes ablakcsere történt, életveszélyessé vált ablakok miatt. Energhatékonyág okán a gázbojlerek villanybojlerekre lettek cserélve.

A sószoza hely hiányában nem valósult meg. Nagyon nagy szükség lenne egy teljes csatornahálózat felújításra. A tetőtér beépítése továbbra is nagy álom (a tető rossz állapotban van), mivel nincs tornaszobánk. Az iskola tornatermét nem tudjuk használni, mivel az iskolások órái kitöltik a délelőtti órát.

Fakultatív programként jógára járhatnak a gyermekek, illetve tervben van sakk szakkör indítása.

Fléner Nikolett védőnő covid előtt tartott havi egy alkalommal a középső és nagycsoportosoknak népi játszóházat, barkácsolással összekötve. Szeretnénk megint megnyerni egy ilyen programra.

BTMN és SNI ellátásra szoruló gyermekeinket fejlesztőpedagógus látja el megbízási szerződés keretében. Logopédus heti rendszerességgel jár ki a szakszolgálatról.

Lipóti tagintézményünk 2023. szeptembere óta a megnövekedett gyermeklétszám miatt 2 csoporttal működik.

Konyha és menza

- újra megpályázása a konyha teljes gépészeti cseréje (főzőüst, kombi sütő, ipari gáztűzhely stb.)
- az iskola területén működő Menza Étterem és ételkiosztó teljes modernizálása

A konyha gépészeti felújítása pályázat útján megtörtént, bár sokat nem használtuk, mivel 2023 szeptembere óta a konyhán való főzés megszűnt, vásárolt élelmiszerekkel (Eatrend Arrabona Zrt.) oldjuk meg a bölcsődés, óvodás és iskolás gyermekek étkeztetését. Tálalókonyhaként működik tovább, az ott dolgozó 2 fő munkáltatói jogkörét az önkormányzat vette át. Ők látják el az iskolában is a tálalást, étkeztetést.

El tudjuk látni a diétás étkezést igénylő gyermekeket is. Ételeik tárolására külön hűtő áll rendelkezésre előírás szerint.

A bölcsőde bővítése és a főzőkonyha megszűnése/átalakítása okán változott intézményünk neve is: Darnózseli Gólyavár Körzeti Óvoda, Bölcsőde néven működünk tovább.

Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Bár az iskola működtetője a KLIK, de továbbra fontosnak tartjuk az iskola eddigi kiváló működését segíteni (terület, regionális, illetve országos tanulmányi versenyek, diáksport, zenei bemutatók és versenyek), segítjük a gyermekek utazását.
- A 2017. évi TOP-os pályázat 2020-ban valósulhat meg, amelyhez nem kis önrészt teszünk. (TOP-os pályázat, illetve EFOP pályázat támogatása)

I. c) Védőnői Szolgálat

- új helyen történő elhelyezése, ahol új bútorok, eszközök beszerzésével kiváltható lesz a már elavult korábbi rendelő
- egy fedett babakocsibeálló (a településen felállított utcabútorokhoz illő hódmezővásárhelyi autóbuszváró)

2023. július 1-től már nem önkormányzati, hanem állami feladat a védőnői szolgálatok működtetése. Az ingatlan és ingó eszközök ingyenes használatba adására a kórházzal megállapodás került aláírásra.

Az új helyre történő elköltözés megtörtént, a fedett babakocsibeálló nem került megvalósításra.

A MÁSODIK KOSÁR, A FALUSZÉPÍTÉSZET

- Községüzemeltető Kft. létrehozása, más településeken már nagyon jól működik (Közösségi Ház épületében)
- Önkormányzati ingatlanok állagmegóvása, felújítása, kihasználása
- Építési telkek kialakításának motiválása
- új lakóövezet(ek) kijelölése, kiépítése, illetve kialakításának előkészítése a megosztható, a mára már nem életszerű és így túlméretes területek eddigi minimális m²-ének radikális csökkentése
- további utak aszfaltozása, valamennyi utcának az aszfaltozási engedélyes terve van már
- a Magyar Közúttal egyeztetve átnézni újabb kijelölt gyalogos átkelő(k) megvalósítását (Húsüzem, Zseli buszmegálló, Darnói Coop Bolt)
- urnafal (nálunk is felvetődött az igény rá),
- a Rákóczi utcai épületegyüttes, közösségi tér/kerékpáros túrizmus számára kialakítani
- a régi tanácsháza (ma könyvtár) épülete a tervek korrigálásával és aktualizálásával, most már az ÖNO épületével közösen, igaz visszafogottan, de akár ennek is meg tudna felelni, de az EuroVelo6-os kerékpárút jóvoltából turisztikai objektum is lehetne (bár növekvő igény van újra az ÖNO-ra is)
- a „Varga Féle ház” adomány, falumúzeum (énekkar próbahelye, falumúzeum, alkotóház)
- Fásítás – legalább 300 fa ültetése a település területén
- Mikota-tó körüli terület pihenőparkká való kialakítása, több paddal, valamint körbekerített játszótérrel

- A korábban kialakított „tanösvény”-táblák felújítása
- Temető (a régi sírkövekből emlékpark)
- Zsidótemető (az emlékfalig kavicsos sétány kialakítása)
- Virágos park (Coop bolt, Zseli faluvég, faluközpont)

Célunk a települést a fenti intézkedésekkel vonzóbbá lehet tenni, ezzel az oktatási intézményeink is folyamatosan ki lennének használva, és a település átlagéletkorát is csökkenteni tudjuk, amelynek célja a fenntartható településfejlesztés.

- Tájékoztató táblák (újabb) kihelyezése
- Testvértelepülések
- Intézmények
- Üzemek
- „Aktív turisztikai hálózatfejlesztés a Szigetközben kapcsolódó járásmódokkal” című TOP-1.2.1-15-GM1-2016-00015 pályázathoz

A játszótér felújítása megvalósult. A Rákóczi utcai épületegyüttes átminősítése megtörtént, az ingatlanok értékesítése zajlik. Az ünnepekhez kapcsolódóan dekorációk beszerzésére jelentkezik igény a villanyoszlopokra: karácsonyi világítás, nemzeti színű zászlók stb. formájában. Hirdetőtáblák felújítása, bővítése és áthelyezése zajlik. Az urnafal kivitelezése szintén folyamatban van.

A HARMADIK KOSÁR

- többfunkciós Kulturális és Szabadidőközpont és Park Darnózseli közepén, Kultúrházzal, játszótérrel, sportplaccal, de még egy nem hivalkodó gördeszka pályával is, s még egy kis piactér is elférne mellette (többlépcsős kivitelezéssel, de legalább terv szinten 2024 év végéig)
- új terület megszerzésével - Futópálya, kosárlabda, kis focipálya létesítése, közösségi tér (kemencék, szabadtéri sütők)
- edzőpálya, futópálya fásítással a jelenlegi focipálya mögött
- Iparterület létesítése Novákpusztá vagy Hédervár felé → cégeket így tudjuk letelepedésre bírni → magasabb önkormányzati bevételek és a helyieknek egyszerűbb munkavállalás – pályázat, költségvetés
- A község lakosságának legalább 10%-kal való növelése

A települést a fenti intézkedésekkel vonzóbbá lehet tenni, ezzel az oktatási intézményeink is folyamatosan ki lennének használva és a település átlagéletkorát is csökkenteni tudjuk, amelynek célja a fenntartható településfejlesztés.

A településüzemeltetés során az Önkormányzat Képviselő-testületének figyelemmel kell kísérnie az egyes közfeladatokkal kapcsolatban felmerülő kiadásokat és a vele szemben keletkező bevételeket adott évben, illetve több év viszonylatában. A növekvő költségvetési kiadással és a csökkenő költségvetési bevétellel járó közfeladatok esetében rendszeresen vizsgálni kell azt, hogy a közszolgáltatás biztosítása más szolgáltatóval, illetve más módon nem lehetséges-e.

Végül, de nem utolsó sorban fontos, hogy a Képviselő-testületnek döntéseivel, határozataival folyamatosan fenn kell tartania az Önkormányzat, a település működőképességét, gazdaságosságát, emellett igazodnia kell a jogszabályi változásokhoz. Végre kell hajtania minden, az előzőekben nem tárgyalt olyan intézkedést, amely Darnózseli község fejlődését elősegíti.

A Gazdasági ciklusprogramot Darnózseli község polgármester 4/2020. (IV. 22.) határozatával elfogadta fogadta el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A többcélú kistérségi társulásoknak Társulási Esélyegyenlőségi Programot volt szükséges elfogadniuk, amely tartalmazza a kistérséget alkotó települési önkormányzatok esélyegyenlőségi programjait, valamint azokat a problémákat és szükséges beavatkozásokat, melyek a társulás egészére érvényesek. E feladatok jellemzően a társulás által működtetett, vagy működtetendő közszolgáltatásokra vonatkoznak, mint például a célcsoportoknak a közösségi közlekedéshez, az egészségügyi alap- és szakszolgáltatásokhoz, valamint a közoktatási alap- és szakszolgáltatásokhoz történő hozzáférése.

Darnózseli község a Mosonmagyaróvár Térségi Társulás tagja. A Társulás többek között a szociális gondoskodásban és gyermekjóléti ellátásban, valamint a térségfejlesztésben vállalt fel közös feladatellátást. Az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottsági szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

- Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahelyteremtési kezdeményezések támogatása
- Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása)
- Közbiztonság, bűnmegelőzés

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak. Közösségek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a társszervek, intézmények adatszolgáltatásait, az ágazati beszámolók megállapításait, továbbá a szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2022. évi népszámlálás adataiból indultunk

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A fejlett országokban mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan egy relatív [szegénységi küszöb](#) alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A mélyszegénységben élők jelentős hátrányokkal rendelkeznek az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

Az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A mélyszegénységben élők, és a romák helyzetének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a két csoport egymástól nem teljes egészében független. A két csoport nagy része fedésben van egymással. Viszont nem minden mélyszegénységben élő személy roma, és nem minden roma, mélyszegénységben élő.

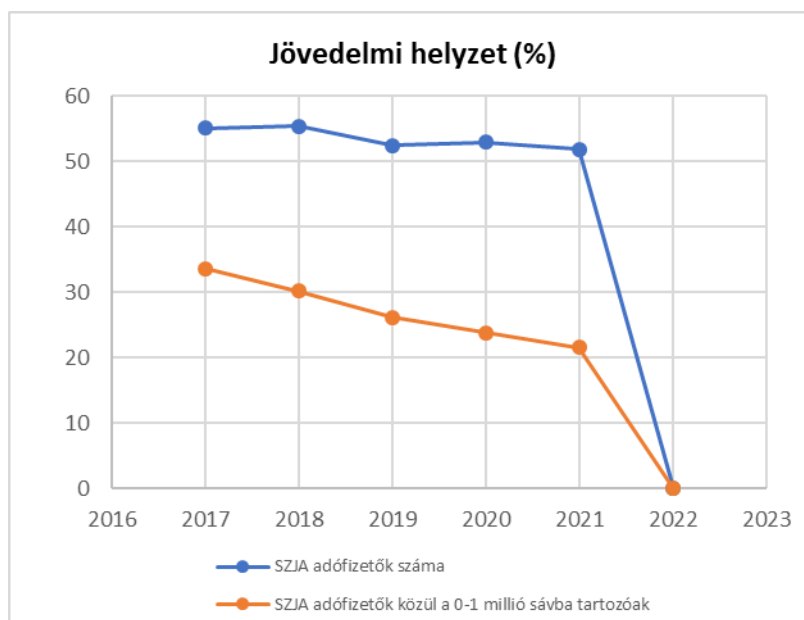
Darnózseli településen roma lakosság nem él. Darnózseli nem minősül a mélyszegénység szempontjából hátrányos helyzetű településnek, ami azonban nem jelenti azt, hogy a településen a jelenség egyáltalán nincs jelen.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket”.

Azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőségi probléma a településen nincs. A szociális ellátórendszer a mélyszegénységben élők helyzetét megnyugtatóan kezeli. A település vezetése a törvényi előírások szerinti szolgáltatásokat hiánytalanul nyújtja.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	55,09	33,57
2018	55,37	30,22
2019	52,37	26,16
2020	52,88	23,77
2021	51,87	21,56
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

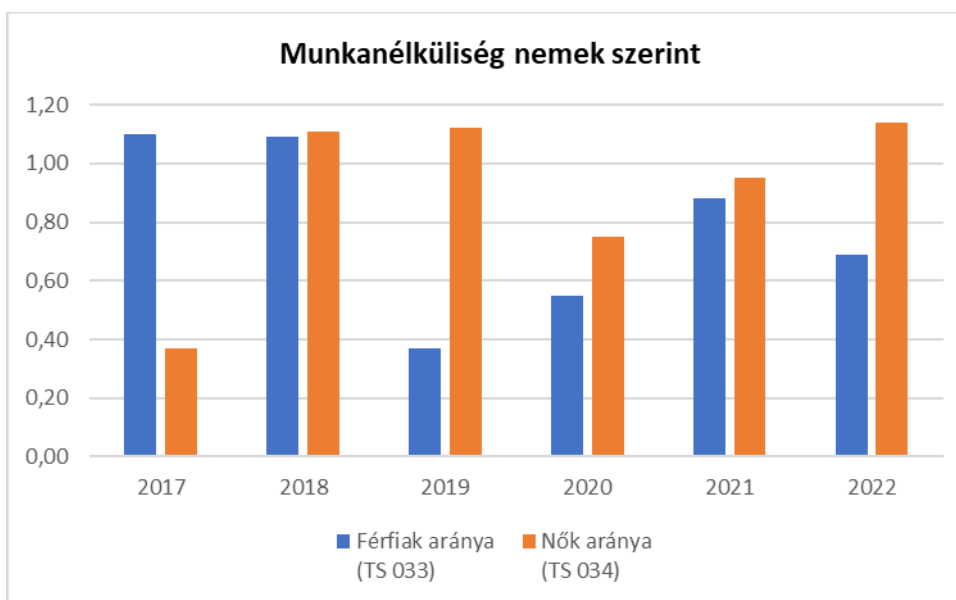
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az FtI.-ben és az MötV.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	1,10	0,37	0,74%
2018	1,09	1,11	1,10%
2019	0,37	1,12	0,75%
2020	0,55	0,75	0,65%
2021	0,88	0,95	0,92%
2022	0,69	1,14	0,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

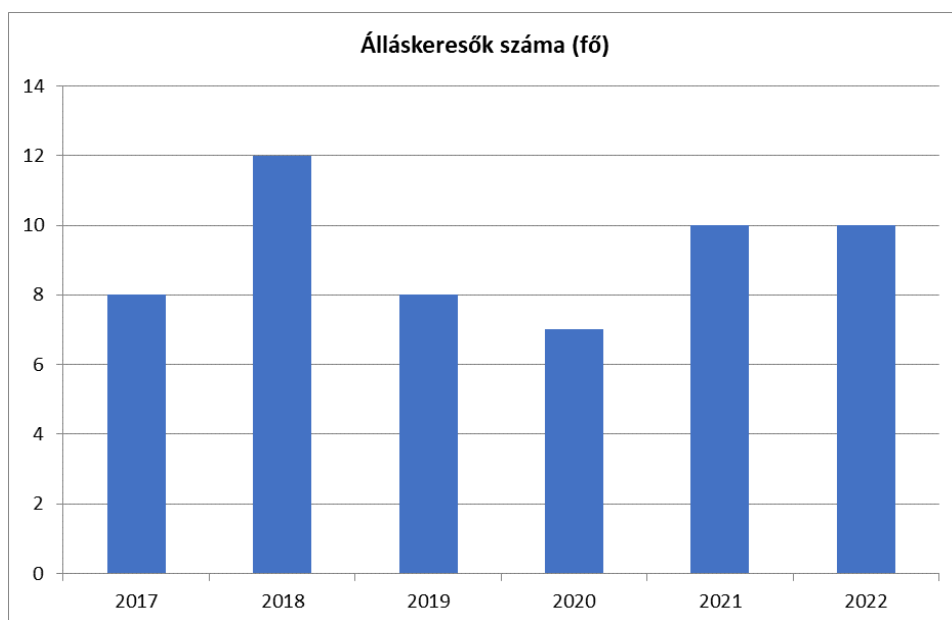

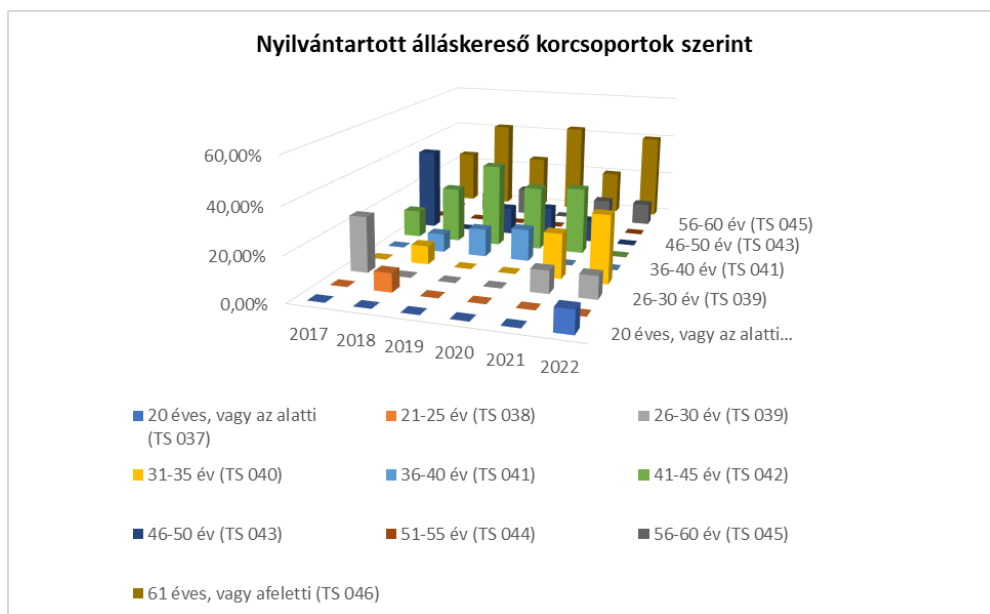
A nyilvántartott álláskeresők száma a településen emelkedést mutat és mindkét nemet érinti.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		Fő összesen	8	12	8	7	10
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%	10,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	2,00	3,00
	%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	20,00%	30,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	8,33%	12,50%	14,29%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	3,00	3,00	2,00	3,00	0,00
	%	12,50%	25,00%	37,50%	28,57%	30,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	37,50%	0,00%	12,50%	14,29%	10,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	8,33%	12,50%	0,00%	10,00%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	5,00	2,00	3,00	2,00	4,00
	%	25,00%	41,67%	25,00%	42,86%	20,00%	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

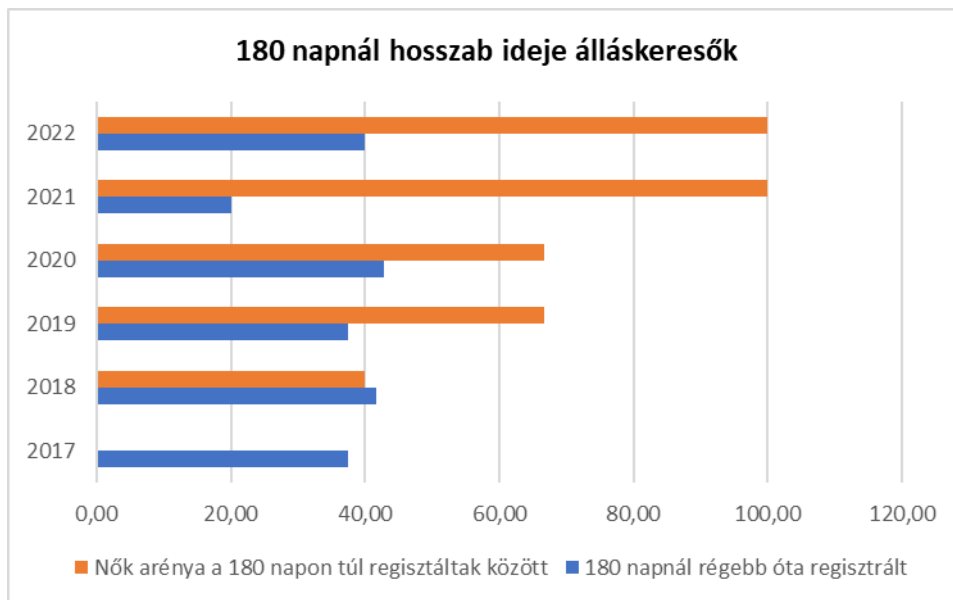
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében miként változik. Az adatok rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	37,50	0,00
2018	41,67	40,00
2019	37,50	66,67
2020	42,86	66,67
2021	20,00	100,00
2022	40,00	100,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

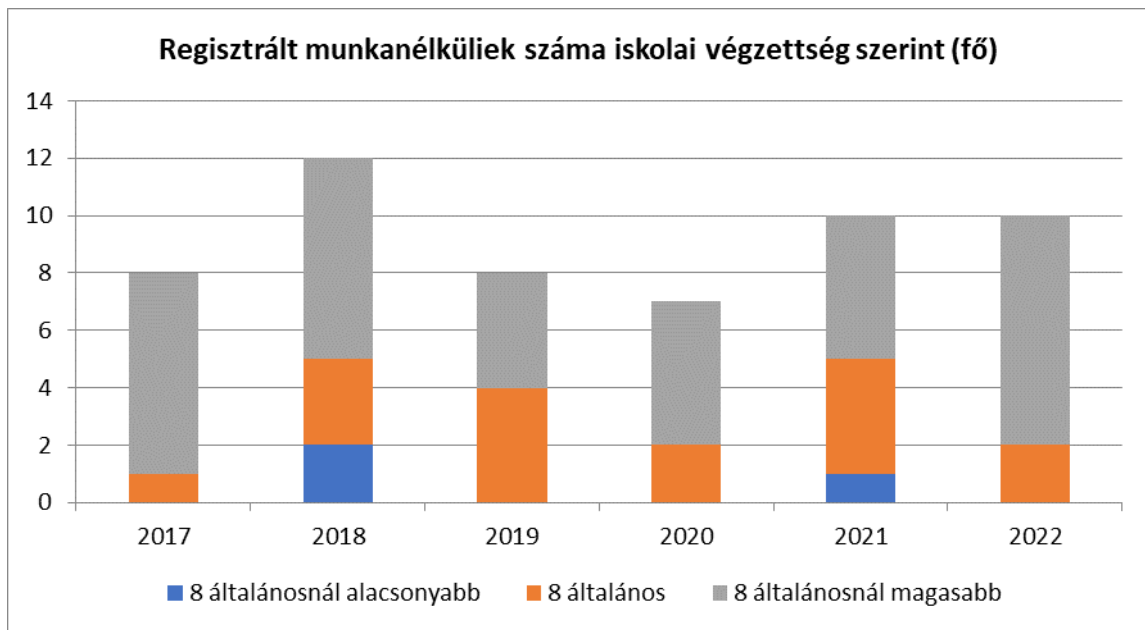
Megállapítható, hogy a település vonatkozásában a tartós munkanélküliek aránya csökken, de a nők aránya magasabb ez esetben.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	8	0	0,00%	1	12,50%	7	87,50%
2018	12	2	16,67%	3	25,00%	7	58,33%
2019	8	0	0,00%	4	50,00%	4	50,00%
2020	7	0	0,00%	2	28,57%	5	71,43%
2021	10	1	10,00%	4	40,00%	5	50,00%
2022	10	0	0,00%	2	20,00%	8	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alacsonyan iskolázott népesség településünkön nem jellemző, így kivizsgálása nem releváns.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	6	5
2018	4	2
2019	3	1
2020	35	1
2021	2	1
2022	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők között a nyilvántartott álláskeresők száma alacsony szintet mutat.

Az önkormányzat jelenleg is kapcsolódik közfoglalkoztatási programokhoz, és a jövőben is tervezi közfoglalkoztatottak alkalmazását, illetve támogatja a közfoglalkoztatottak képzéseken való részvételét.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés, a mobilitás és az információs tényezők a térségben megoldottak.

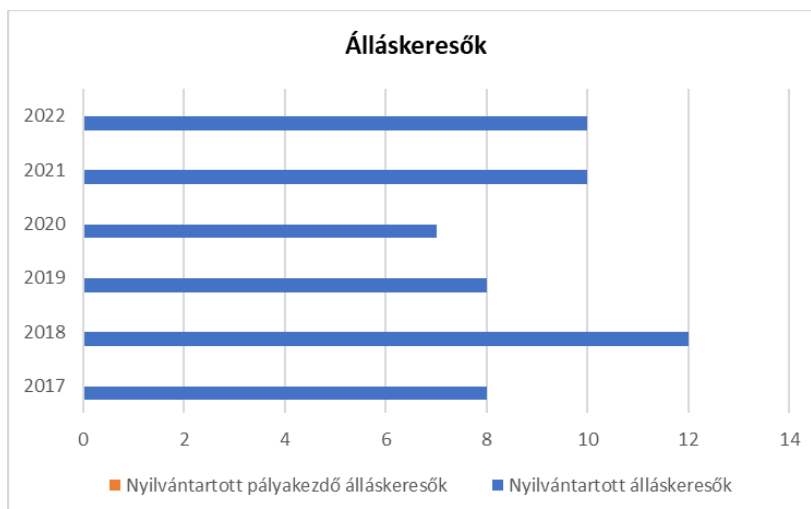
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az önkormányzat alkalmaz diákmunkán tanulókat, és fogad önkéntes programban résztvevő fiatalokat. A jövőben tervezi olyan projekteken való részvételt, melyben a fiatalok a munkaerőpiacra ismerkedhetnek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	8	0
2018	12	0
2019	8	0
2020	7	0

2021	10	0
2022	10	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdők helyzete a településen Győr és Mosonmagyaróvár közelsége, valamint az ausztriai határ menti települések közelsége miatt kedvező.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A településen nem releváns.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nem releváns.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A településen nem releváns.

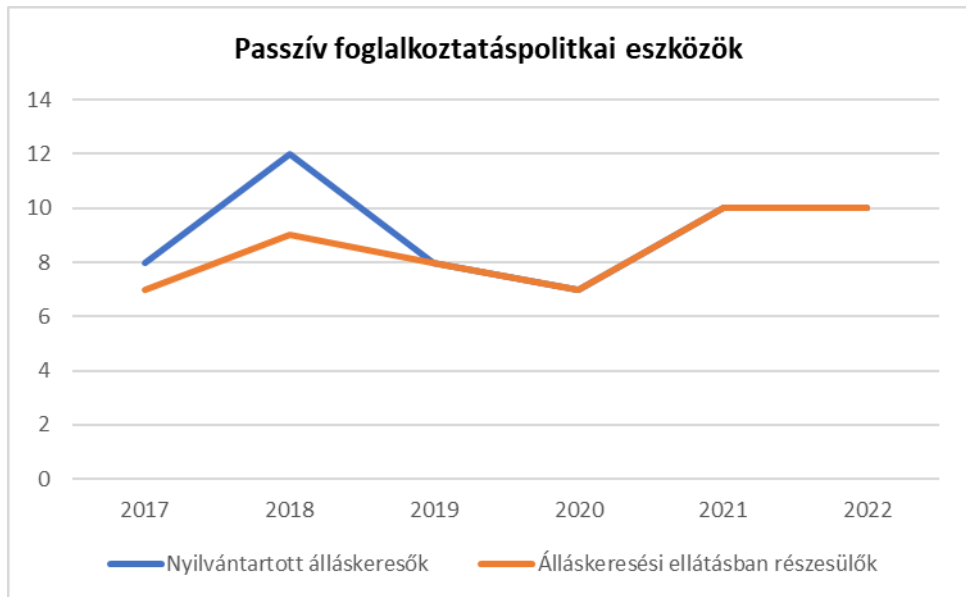
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)

	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	0,74%	7	87,50%
2018	12	1,10%	9	75,00%
2019	8	0,75%	8	100,00%
2020	7	0,64%	7	100,00%
2021	10	0,92%	10	100,00%
2022	10	0,95%	10	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

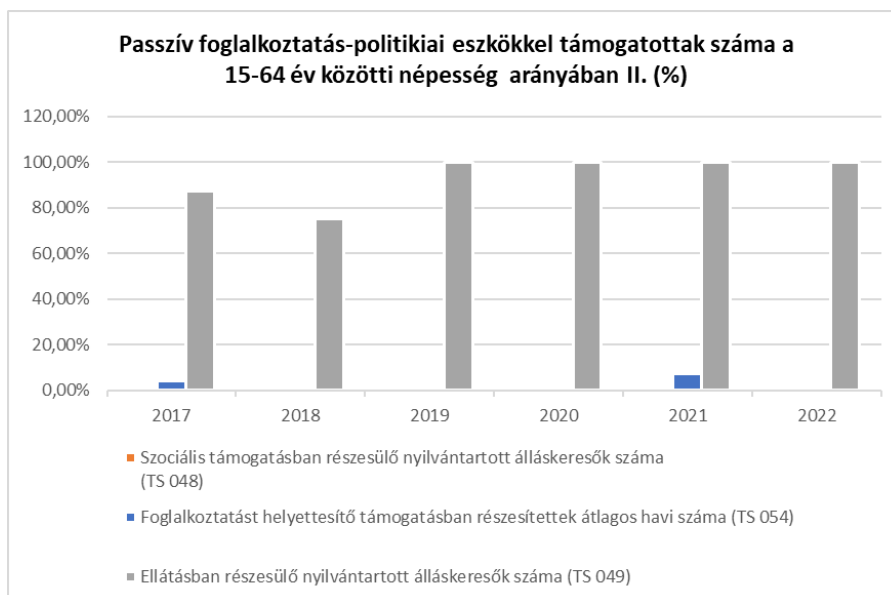

Elmondható a táblázat adatai alapján, hogy 2022. évre a rendszeres jövedelem nélkül élők mindegyike hozzájutott a támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	0	0,00%	0	4,13%	7	87,50%
2018	0	0,00%	0	0,67%	9	75,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	8	100,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	7	100,00%
2021	0	0,00%	1	7,20%	10	100,00%
2022	0	0,00%	0	1,10%	10	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra jogosultak számában a vizsgált időszakban csökkenő és növekvő tendencia is megfigyelhető.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az

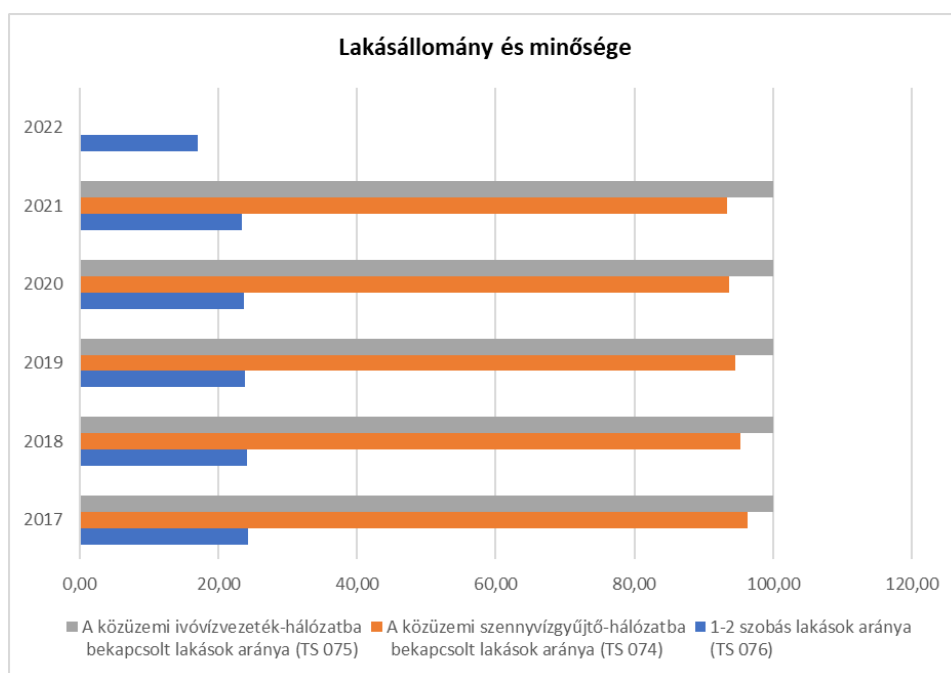
az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	592	4	6,76	24,32	96,28	100,00
2018	600	8	13,33	24,17	95,33	100,00
2019	607	7	11,53	23,89	94,56	100,00
2020	614	7	11,40	23,62	93,65	100,00
2021	618	4	6,47	23,46	93,37	100,00
2022	616	5	8,12	17,05	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen nem releváns.

b) szociális lakhatás

A településen nem releváns.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem releváns.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen hajléktalan személy nem él. Veszélyeztetett lakhatási helyzeteket az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri. Szükség esetén települési támogatás nyújtásával segíti a rászorulókat: természetbeni (pl. tüzelő) vagy pénzbeli támogatással.

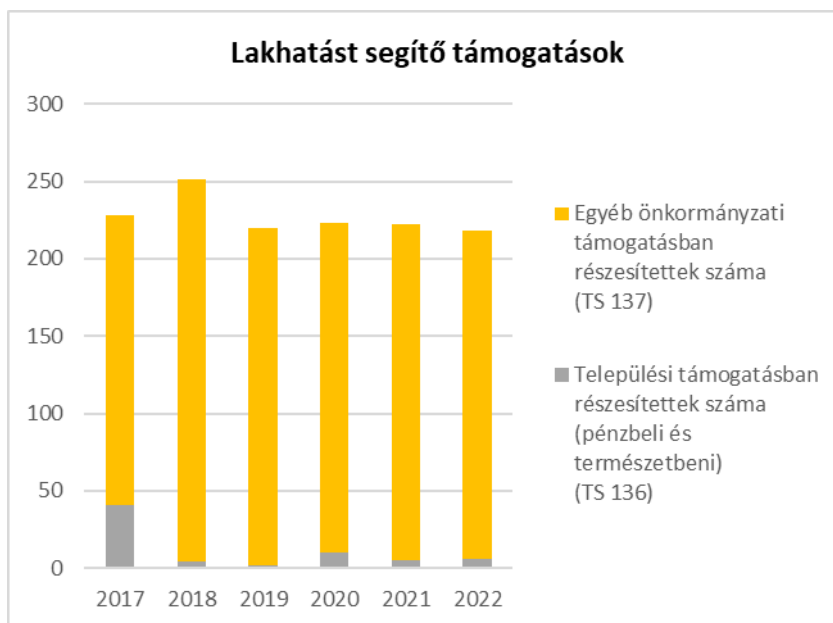
e) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás adható a szociális rendelet alapján.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	41	187
2018	4	247
2019	2	218
2020	10	213
2021	5	217
2022	6	212

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg a szociális rendelet alapján.

f) eladósodottság

A településen nem releváns.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Darnózseli településen a telepek, szegregátumok elemzése nem releváns, ugyanis nem található a településen ilyen jellegű terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

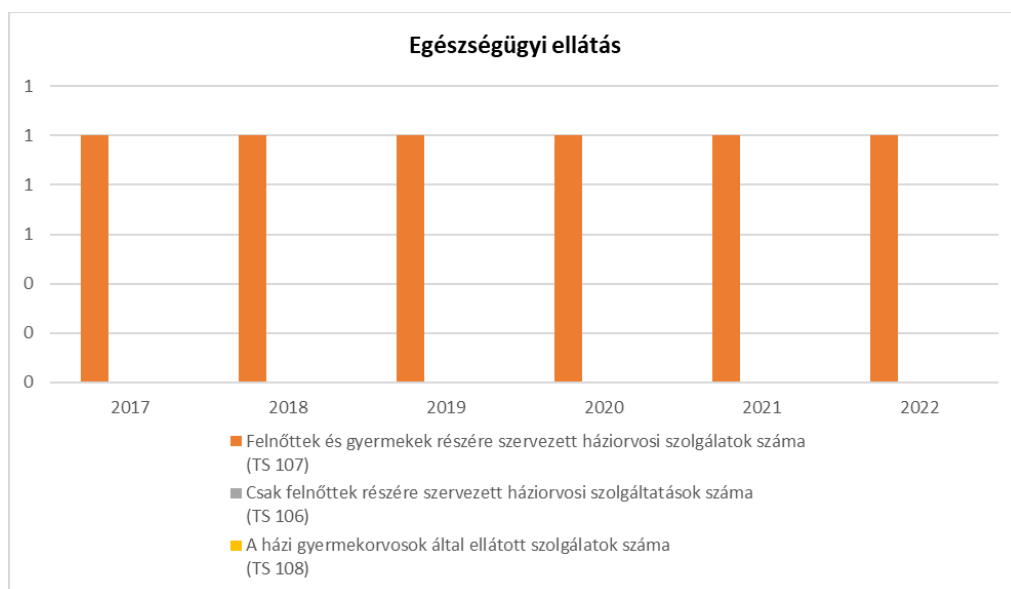
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az alapellátáshoz való hozzáférés megoldott a településen. Szakellátás a településen nincs, Mosonmagyaróváron vehető igénybe.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett	Csak felnőttek részére szervezett	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban

	háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	száma (TS 108)	(TS 110)	és normatív alapon kiadott) (TS 133)	részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	26	3,95
2018	1	0	0	1	26	3,52
2019	1	0	0	1	23	1,00
2020	1	0	0	1	21	1,63
2021	1	0	0	1	18	2,08
2022	1	0	0	1	22	1,83

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A településen a gyermek és felnőtt háziiorvosi ellátást egy orvos látja el.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A Karolina kórházzal együttműködve, évi rendszerességgel a településre kiszállva szűrőprogramokat biztosítanak a lakosság részére.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Mosonmagyaróváron, illetve a Kistérségi Társulás keretein belül megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Az étkeztetés vásárolt élelmiszerrel történik. Az egészséges táplálkozás figyelembevétele, az alapanyag felhasználásnál is fontos szempont, ezért az önkormányzat rendszeresen egyeztet a vállalkozóval.

e) *sportprogramokhoz való hozzáférés*

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi sportlétesítmények fejlesztése szükséges a településen. Az önkormányzat támogatni szeretné a sportoktatók településre történő kijárását, valamint a gyerekek eljutását a környékbeli sportlétesítményekbe, illetve sportrendezvényekre.

f) *személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés*

A szolgáltatások nyújtása kistérségi szinten vehető igénybe.

g) *drogprevenció szolgáltatások*

Nem releváns.

h) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor*

Nem ismert ilyen jellegű megkülönböztetés.

i) *előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül*

Nem ismert pozitív diszkrimináció.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) *közösségi élet színterei, fórumai*

Civil szervezetek

- Darnózseliért Alapítvány
- Gyermekszív Alapítvány
- Őszirózsa Nyugdíjas Klub
- Darnó-Zseli KSE
- Darnózseli Horgászegyesület
- Tűzoltó Egyesület Darnózseli
- Egyesület Darnózseliért
- Baráti Társaság Darnózseliért
- Szent József Templomért Alapítvány
- Darnózseli Polgárőr Egyesület

Hivatalos kapcsolat

- a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Közgyűléssel
- Szigetköz-Moson-sík Leader Egyesülettel
- Felső-Mosoni Dunatáj Társulással
- Szigetköz Natúrpark Egyesülettel
- Magyar Önkormányzatok Szövetségével
- Magyar Vöröskereszttel

Együtműködés

- egyházakkal
- vállalkozókkal
- gazdálkodókkal
- Nemzeti Művelődési Intézettel

b) *közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások*

A településen a nyugodt békés együttélés jellemző.

c) *helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai*

Ez a tevékenység a helyi civil szervezetek szervezésében folyik.

d) *a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei*

Nem releváns.

e) *helyi lakossági önszerveződések*

Civil szervezetek keretén belül.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>nem releváns</i>	<i>nem releváns</i>

A faluban mélyszegénységben élők és romák nem élnek, így nincsenek ilyen jellegű problémák.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	790	825	1615	48,92%	51,08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			61	3,78%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	117	113	230	7,24%	7,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	25	20	45	1,55%	1,24%

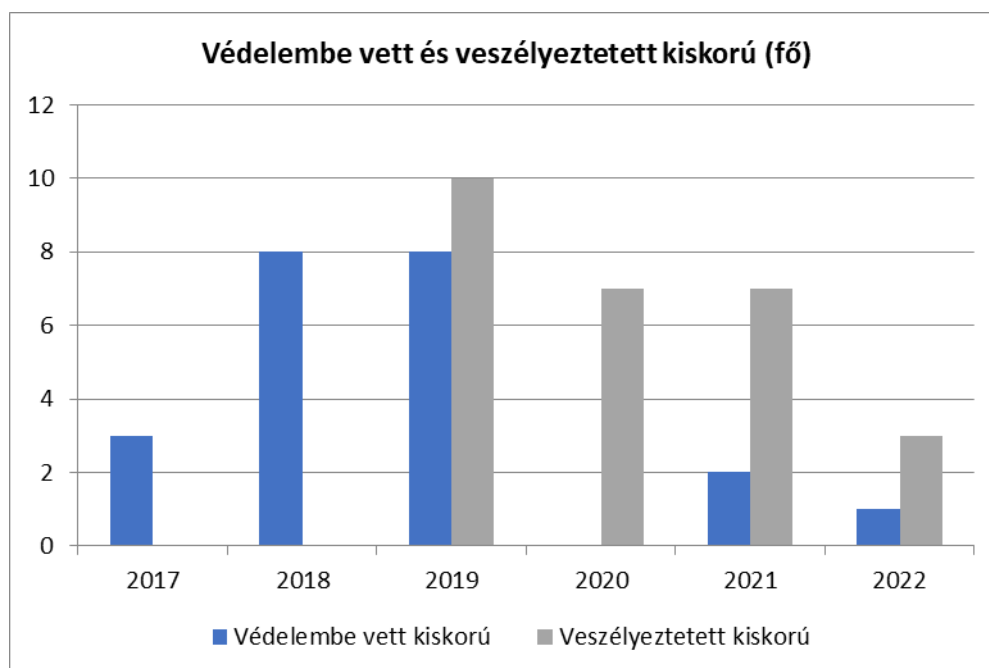
Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	3	n.a.
2018	8	n.a.
2019	8	10
2020	0	7
2021	2	7

2022	1	3
------	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési önkormányzat jegyzője – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataalkorút.

A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	8
2018	7
2019	6
2020	4
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

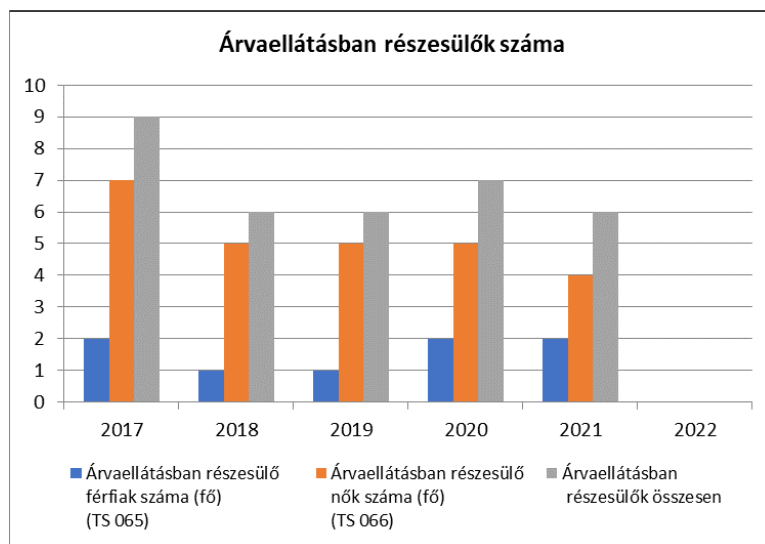
Településünkön nincs rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített személy.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	2	7	9
2018	1	5	6
2019	1	5	6
2020	2	5	7
2021	2	4	6
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen 2022. évtől nincs árvaellátásban részesülő személy.

d) *ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői*

A gyermekek nagy része ingyenesen étkezik.

e) *magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete*

Nem releváns.

f) *állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői*

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

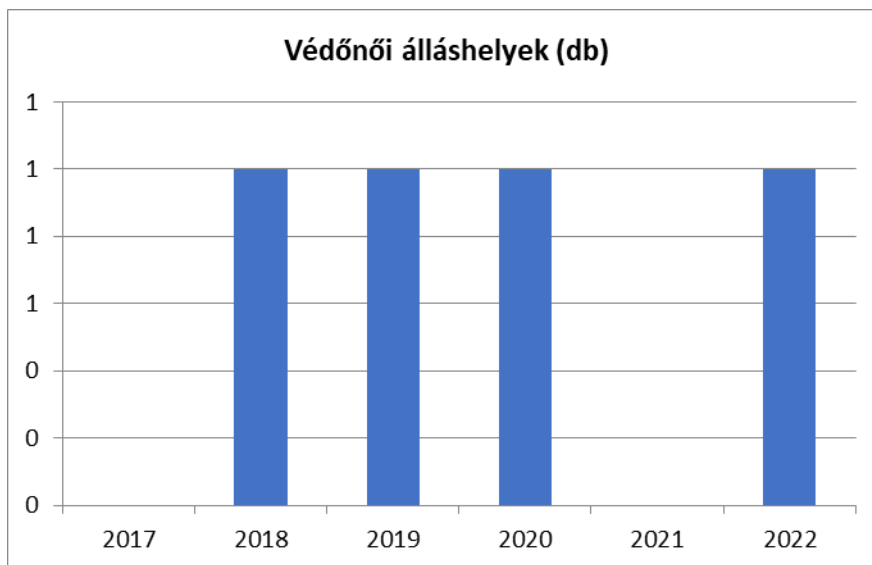
a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-

2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

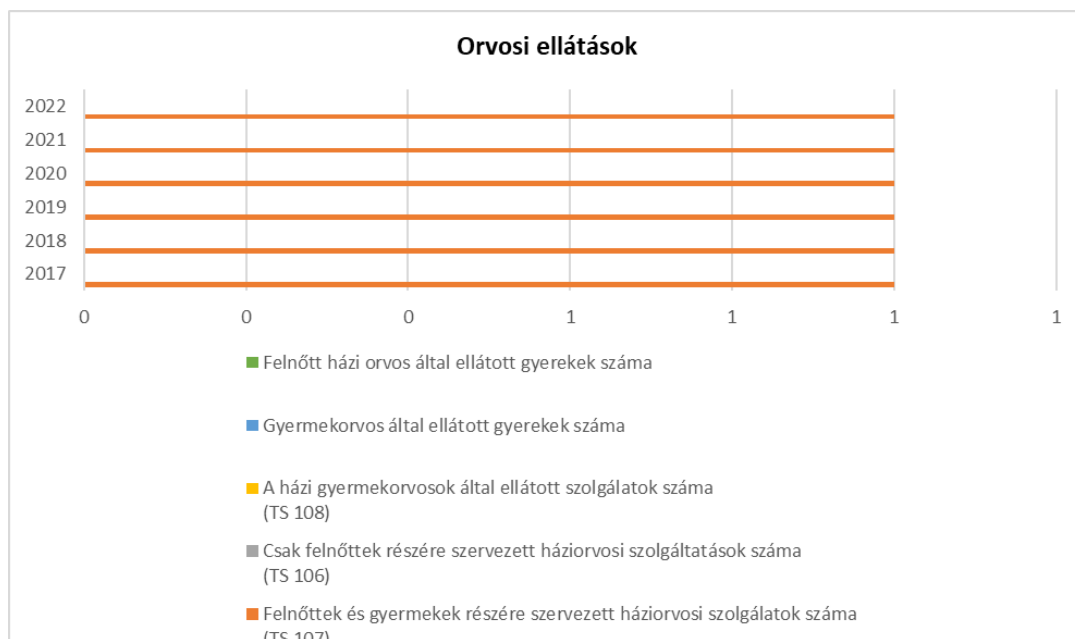

A településen egy védőnő dolgozik.

b) *gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)*

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen a házi gyermekorvosi feladatokat a házi orvos látja el.

c) *0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztés, rehabilitációra) vonatkozó adatok*

Az óvodába logopédus és gyógytornász is jár ki. Csoportos foglalkozásban részesülnek a gyerekek a fejlesztésben.

d) *gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások*

Kistérségi ellátás keretein belül.

e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás*

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	7	7	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	0	0
2022	0	0	0	0	7	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mini bölcsőde bővítéséből adódóan 2023. július 24-e óta 14 fős bölcsődei csoport üzemel.

f) gyermekvédelem

Kistérségi ellátás keretein belül.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Kistérségi ellátás keretein belül.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A hozzáférés megoldott, több ilyen jellegű foglalkozás közül választhatnak a helybéli lakosok, azonban a városokhoz képest hátrányos helyzete van a település lakosságának.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

Megfelelő.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nincs ilyen jellegű adat a településre vonatkozóan.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs ilyen jellegű adat a településre vonatkozóan.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Nincs ilyen jellegű adat a településre vonatkozóan.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	52	1	1,92
2018	46	1	2,17
2019	46	0	0,00
2020	53	0	0,00
2021	58	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%

2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

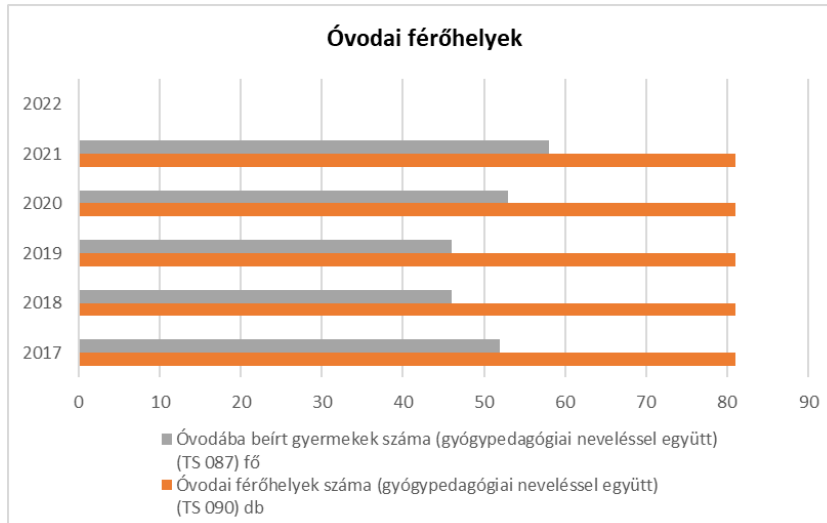
A településen nem releváns.

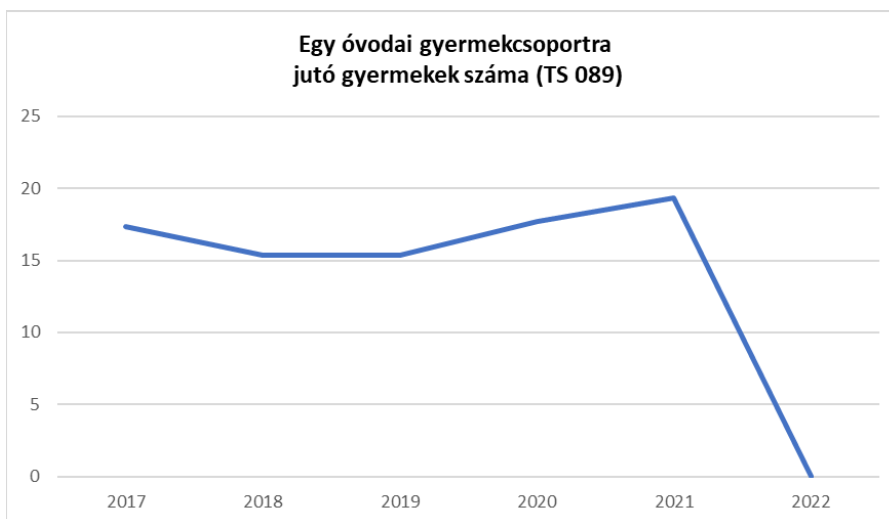
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógia i neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógia i neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógia i neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógia i oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermek száma nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoport a jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	3	81	1	52	0	0	17
2018	n.a.	3	81	1	46	0	0	15
2019	n.a.	3	81	1	46	0	0	15
2020	n.a.	3	81	1	53	0	0	18
2021	n.a.	3	81	1	58	0	0	19
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati
adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

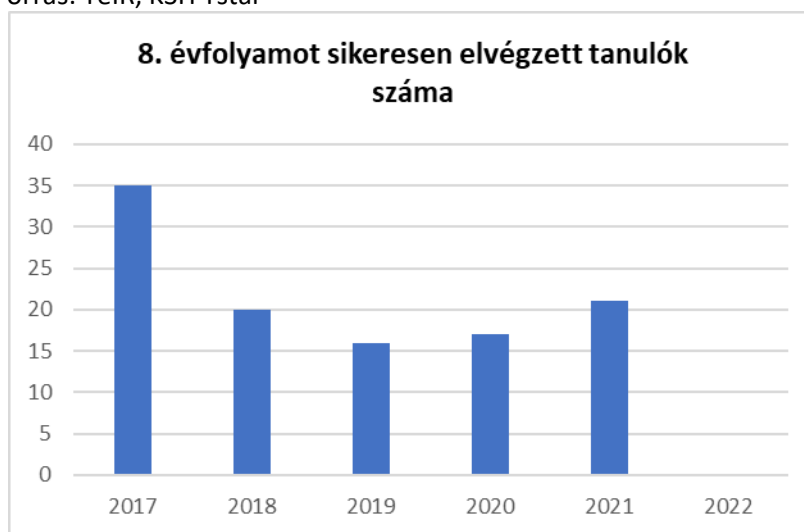
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	18,63	30,87
2018	0	8	1	18,75	30,00
2019	0	8	1	18,50	36,49
2020	0	8	1	18,63	34,23
2021	0	7	1	20,00	36,43
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	35
2018	20
2019	16
2020	17
2021	21
2022	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A településen nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen egy iskola működik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő

2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A településen óvodai ellátásban halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem vesz részt, és a közelmúltban nem is volt.

A sajátos nevelésű igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek a csoportok teljes jogú tagjai. Hátrányos megkülönböztetés nem éri őket. A szakértői véleményben javasoltak szerint részesülnek fejlesztésekben (logopédus, fejlesztőpedagógus).

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>A nyári szünidő idején a szülők számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése. Piaci alapon is kevés szolgáltatás érhető el a településen, A leginkább rászoruló gyerekek e szolgáltatásokból nem részesedhetnek.</i>	<i>Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében rendkívül fontos lenne biztosítani a szociálisan rászoruló (halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, családjukat elvesztő stb.) gyermekek részére az ingyenes táboroztatás lehetőségét</i>

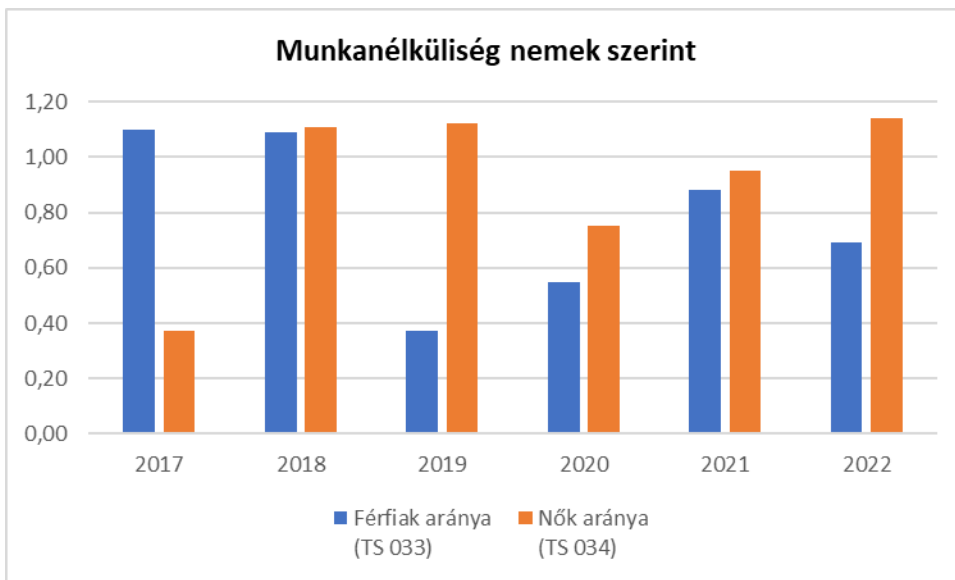
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	1,1	0,37	0,74%
2018	1,09	1,11	1,10%
2019	0,37	1,12	0,75%
2020	0,55	0,75	0,65%
2021	0,88	0,95	0,92%
2022	0,69	1,14	0,92%

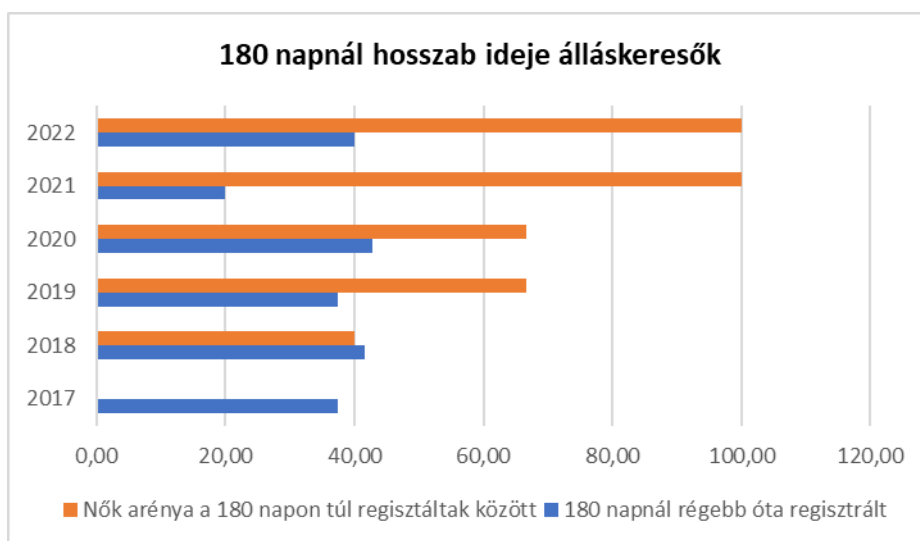
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

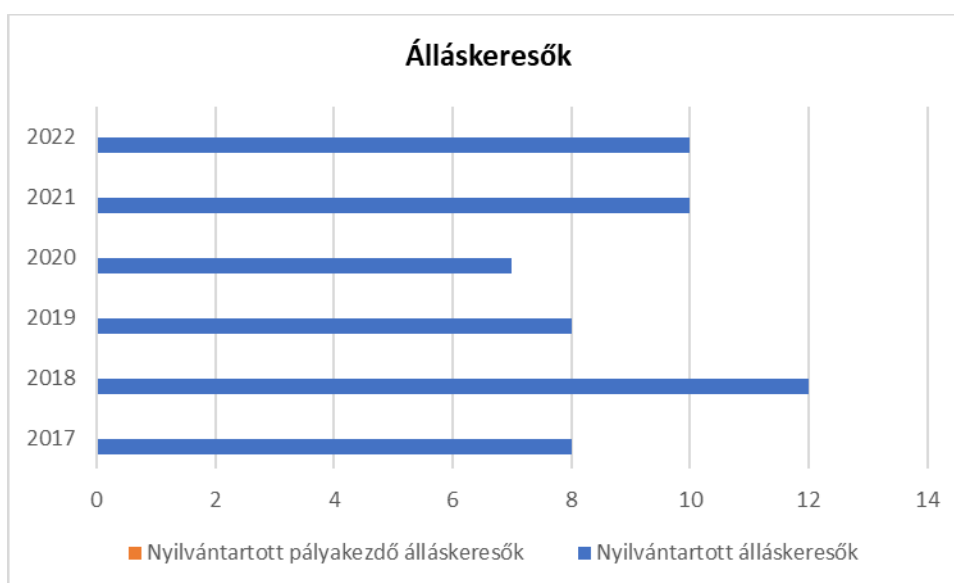
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	37,5	0
2018	41,67	40
2019	37,5	66,67
2020	42,86	66,67
2021	20	100
2022	40	100

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	8	0
2018	12	0
2019	8	0
2020	7	0
2021	10	0
2022	10	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

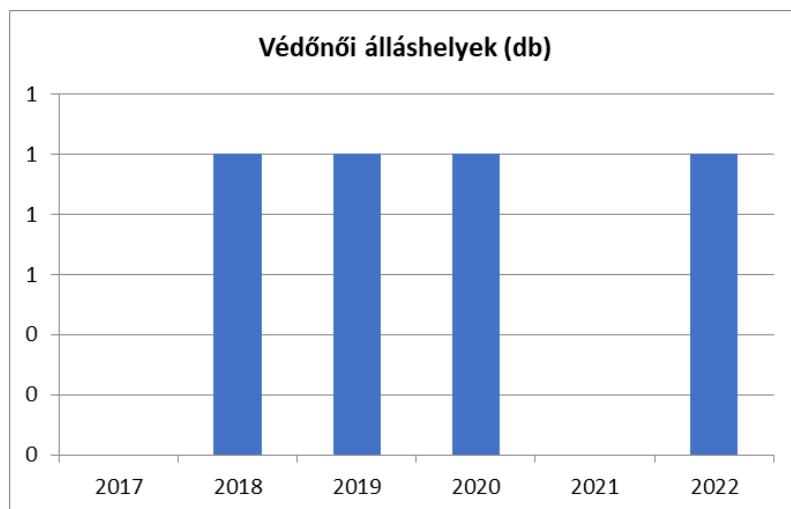
Nem állnak rendelkezésre adatok az a)-c) pontokban foglaltakra vonatkozóan.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi	Munkahelyi bölcsődéb	Működő családi bölcsődei	Családi bölcsődébe beírt	Működő mini bölcsődei	Mini bölcsődébe beírt	Működő (összes) bölcsődei	Bölcsődébe (összes) beírt

	bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	e beírt gyerekek száma (TS 122)	férőhelyek száma (TS 125)	gyerekek száma (TS 121)	férőhelyek száma (TS 127)	gyerekek száma (TS 123)	férőhelyek száma (TS 124)	gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	7	7	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	0	0
2022	0	0	0	0	7	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag kísérletet tesz, vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amellyel a másik fél felett hatalmat – testi, anyagi vagy jogi dominanciát – tud gyakorolni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, illetve családok átmeneti otthona nem működik, azonban a térségi társulás keretein belül igénybe vehető a szolgáltatás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A jegyzői feladatokat Endrődyné Dr. Veilandics Eszter jegyző és dr. Szüts-Eőry Dzszenifer aljegyző látja el, akik megszervezik és vezetik a Hivatal munkáját. A képviselő-testület 5 fő férfi és 2 fő női tagból áll.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mivel az Önkormányzat felé nem érkezett olyan panasz, ami indokolná a nőket érintő társadalmi problémák felszámolására irányuló kezdeményezések elindítását, így jelenleg efféle indítvány nincs folyamatban.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>kismamák és idős nők visszakapcsolódása a munkaerő világába</i>	<i>tanfolyamok szervezése</i>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

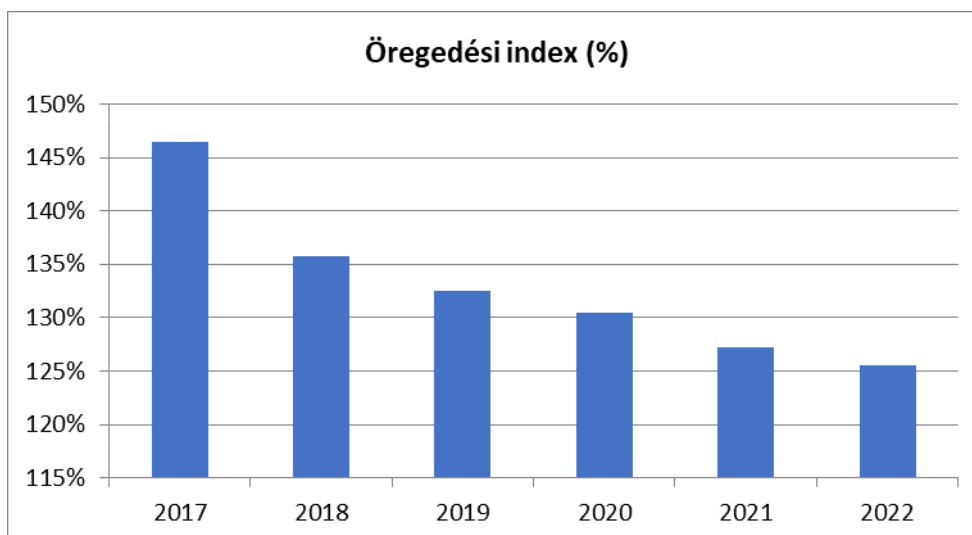
Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsősorban gazdasági és foglalkoztatási szempontok vezérelték. Fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb a foglalkoztatásbeli diszkrimináció. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások területén elszenvedett diszkrimináció. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítéseknél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	284	194	146,39%
2018	285	210	135,71%
2019	298	225	132,44%
2020	300	230	130,43%
2021	299	235	127,23%
2022	310	247	125,51%

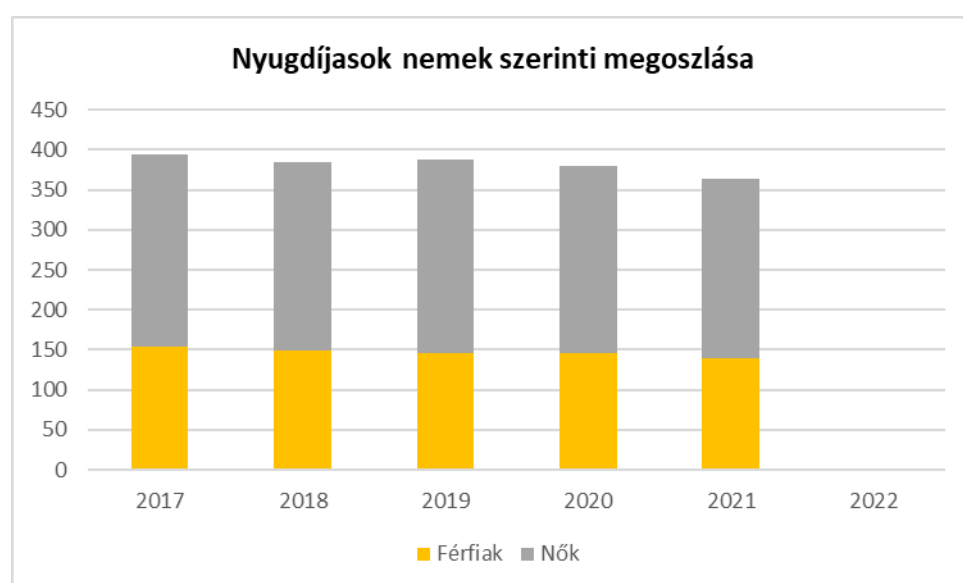
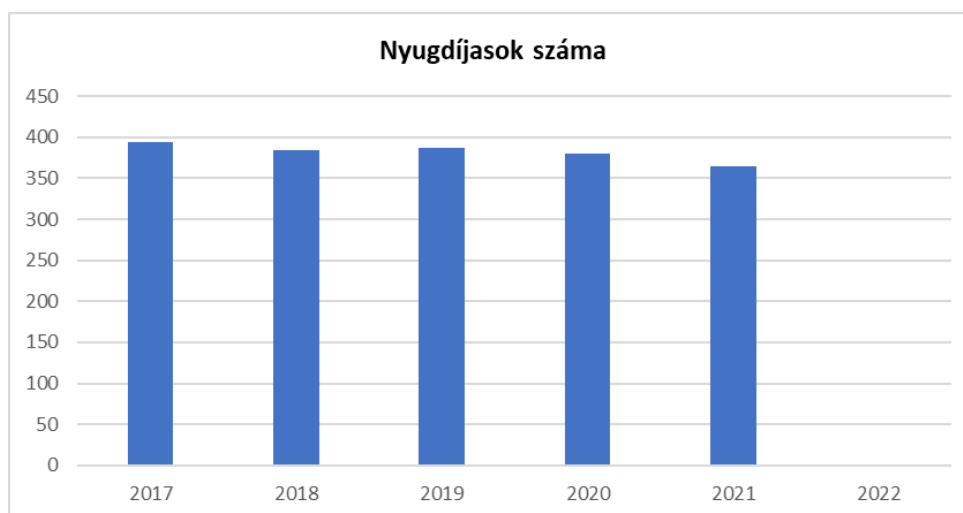
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	154	240	394
2018	149	235	384
2019	146	241	387
2020	145	235	380
2021	140	224	364
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

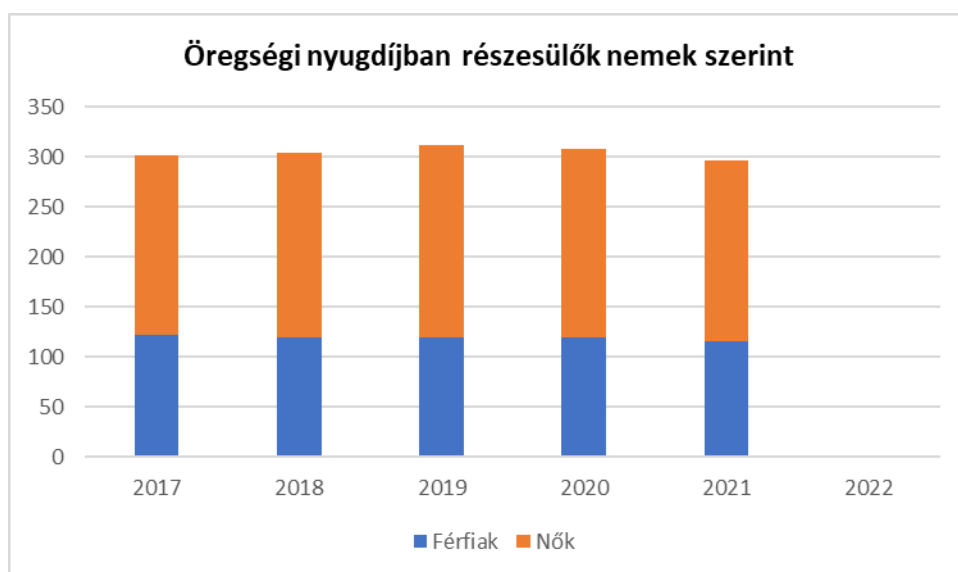
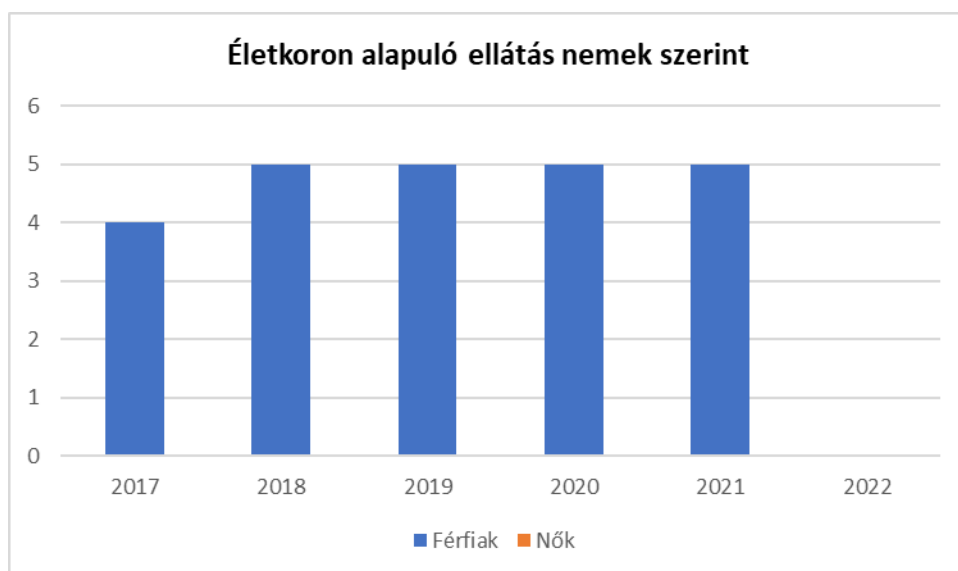

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

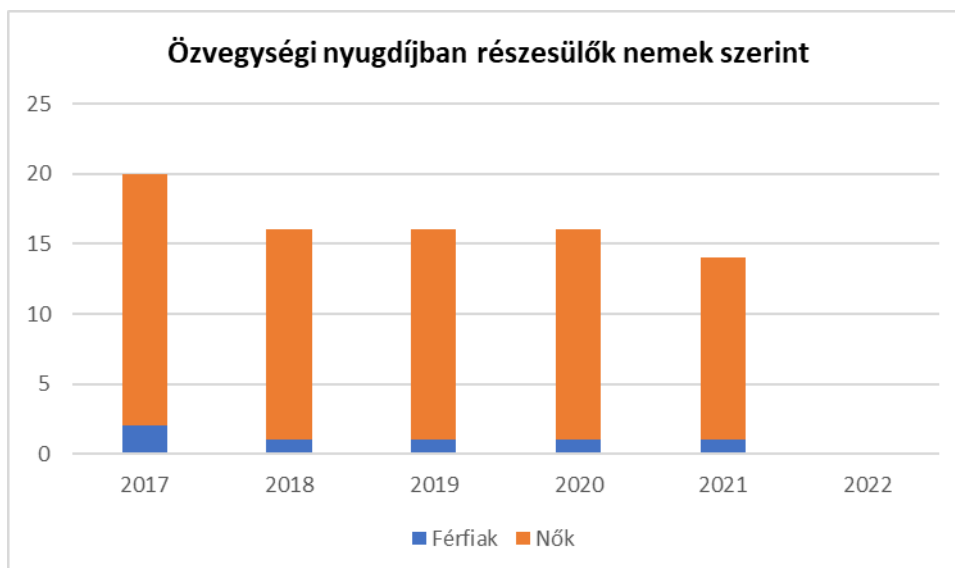
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	4	0	122	179	2	18	0
2018	5	0	119	185	1	15	0
2019	5	0	120	192	1	15	0
2020	5	0	120	188	1	15	0
2021	5	0	116	180	1	13	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Megállapítható, hogy jelentősen magasabb a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma a férfiakéhoz képest.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Egész Európát érintő demográfiai adottság, hogy az átlagos életkor növekszik, az egészségben eltöltött várható élettartam is folyamatosan növekvő tendenciát mutat. Az európai társadalmak létszáma csökken. A családszerkezet módosul, kevesebb a gyerek, a fiatal és munkaképes fiatal.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	8	12	8	7	10	10
41-45 év (TS 042)	Fő	1	3	3	2	3	0
	%	12,50%	25,00%	37,50%	28,57%	30,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	0	1	1	1	0
	%	37,50%	0,00%	12,50%	14,29%	10,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	1	0	1	1
	%	0,00%	8,33%	12,50%	0,00%	10,00%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	5	2	3	2	4
	%	25,00%	41,67%	25,00%	42,86%	20,00%	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A Nyugdíjas Klub az idősek szabadidő eltöltésére szervez programokat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

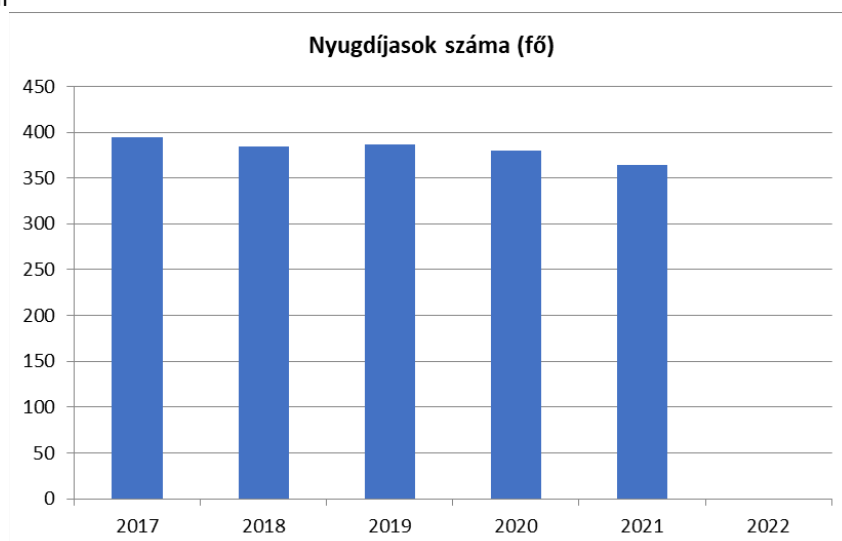
A község Önkormányzatának nincs olyan adat a birtokában, ami az idősek foglalkoztatás területén elszervedett hátrányos megkülönböztetését tartalmazza.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	154	240	394
2018	149	235	384
2019	146	241	387
2020	145	235	380
2021	140	224	364
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet. A települési hírek és információk itt elérhetők.

A településen működik házi orvosi praxis, biztosított az étkeztetés és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Szakrendelés és kórházi ellátás Mosonmagyaróváron és Győrben megoldott.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

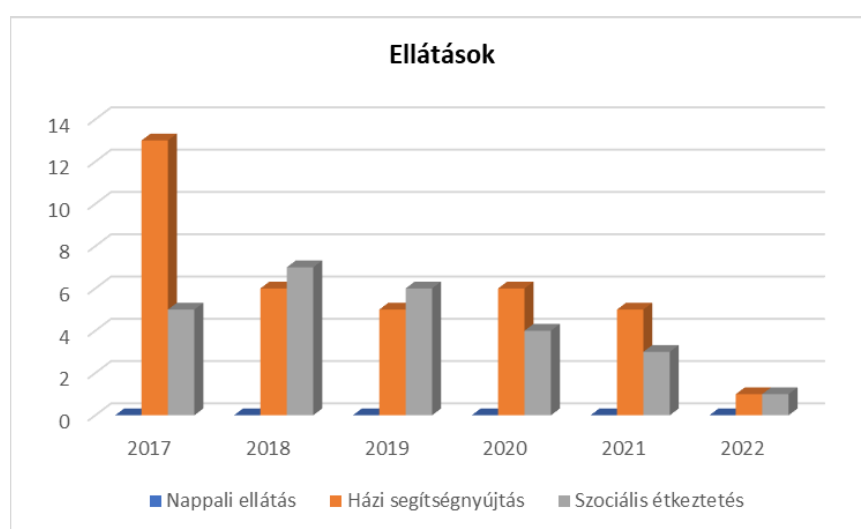
A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, az önkormányzatok, valamint nem állami szervek és egyházak biztosítják. A települési önkormányzatok feladat ellátási kötelezettsége állandó lakosainak számától függően változik.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	284	0	13	5
2018	285	0	6	7
2019	298	0	5	6
2020	300	0	6	4
2021	299	0	5	3
2022	310	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kulturális programokat a községi civil szervezetek támogatják és szervezik. Közművelődési szempontból előnyös lenne a település számára az IKSZT létrehozása.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály számára komoly kihívás az információs társadalomban való helytállás. A település tervezi informatikai képzések szervezését idősek számára, az alapismeretek megszerzése céljából.

d) a generációk közötti programok

Civil szervezetek, helyi csoportok szervezésében, ha igény merül fel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek egészségmegőrzését éves szűrőprogramok szervezésével is segíti az Önkormányzat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

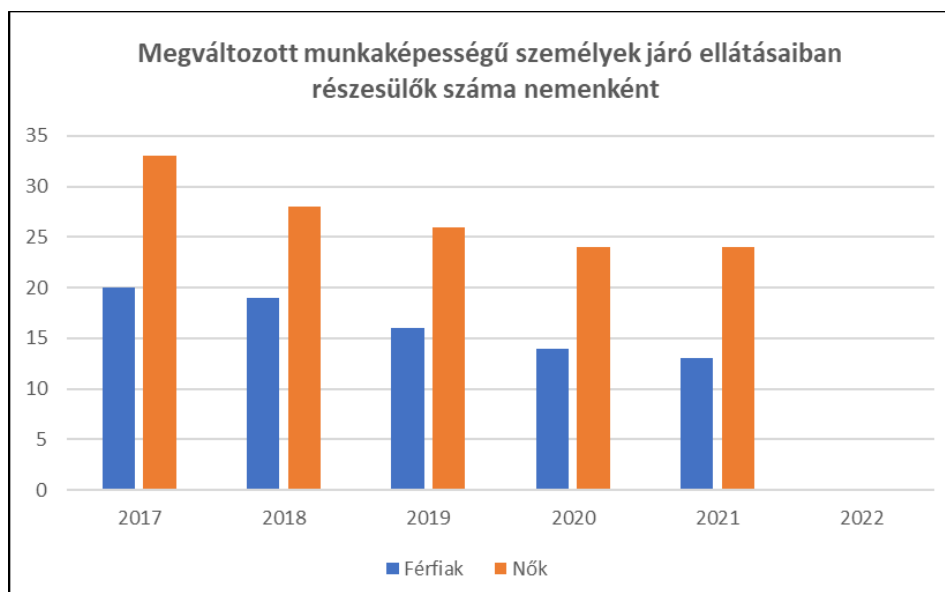
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tájékozatlanság okozhatja, hogy egyes idős emberek nem jutnak idejében a megfelelő ellátáshoz.	Ajánlott lenne egy összefoglaló tájékoztatót készíteni a szociális téren igénybe vehető támogatásokról, és azt olyan helyeken elhelyezni, ami könnyen elérhető az idősek számára, pl. az orvosi rendelőkben.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	20	33	53
2018	19	28	47
2019	16	26	42
2020	14	24	38
2021	13	24	37
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A sérült emberek munkavégzési kapacitása jelenleg nagyrészt kihasználatlan, mivel hazánkban a munkaképes korú fogyatékos személyek közül csak körülbelül minden tizedik dolgozik. Foglalkoztatási arányuk 9-10%, míg az Európai Unióban 40%. Településünkön fogyatékkal élő személy közfoglalkoztatásban nem vesz részt, és idáig munkavégzés céljából nem is jelentkezett.

- b) *munkavállalást segítő lehetőségek*

Releváns információ nem áll rendelkezésünkre.

- c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

A község Önkormányzatának tulajdonában nincs olyan adat, ami a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatás területén elszenvedett hátrányos megkülönböztetésére vonatkozna.

- d) *önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok*

A településen önálló életvitelt támogató programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékossgai támogatásban a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény alapján a településen senki sem részesül. A szociális rendelet alapján a nehéz anyagi helyzetre hivatkozva részesíthető támogatásban a fogyatékos személy.

7.3 A közzolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) *egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése*

Egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége megoldott (honlap), az együttműködés zökkenőmentes.

- b) *települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége*

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem minden esetben akadálymentesítettek.

c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége*

Megoldott.

d) *munkahelyek akadálymentesítettsége*

Releváns információ nem áll rendelkezésre.

e) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége*

A járdák, utak, parkok folyamatos felújításával, fejlesztésével egyre több helyen megoldott az akadálymentesített közlekedés.

f) *fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye stb.)*

Fogyatékosok nappali intézménye nincs a településen.

g) *előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)*

Az Önkormányzatnak nincs tudomása pozitív diszkriminációról.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Releváns információ nem áll rendelkezésre.

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Releváns információ nem áll rendelkezésre.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
<i>Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése még nem mindenütt megoldott.</i>	<i>Törekvés az önkormányzati tulajdonú épületek minél szélesebb körű akadálymentesítésére.</i>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) *a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)*

A településen az említett önszerveződések a község civil szervezetei, illetve alapítványai jelentik.

b) *helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása*

Nem releváns a településen.

- c) *önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása*

Közös önkormányzati hivatal működik, Darnózseli, Dunaremete, Hédervár, Kisbodak és Lipót társulásával.

- d) *a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

Nem releváns.

- e) *civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

Nem releváns.

- f) *for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában*

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) *a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába*

- b) *az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot*

- c) *A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<i>nem releváns</i>	<i>nem releváns</i>
Gyermekek	<i>Gyerekek szünidei elhelyezése, felügyelete</i>	<i>táborok szervezése, rendezvények, IKSZT</i>
Idősek	<i>Idősek nem megfelelő tájékozottsága</i>	<i>igénybe vehető támogatásokról tájékoztatás, fórumok szervezése, informatikai oktatás, egészségnapok szervezése</i>
Nők	<i>Kismamák visszatérése a munkaerő piacra</i>	<i>tanfolyamok szervezése</i>
Fogyatékkal élők	<i>Akadálymentesítés nem mindenhol megoldott</i>	<i>Akadálymentesítést szolgáló beruházások megvalósítása</i>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek, kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<i>nem releváns</i>	<i>nem releváns</i>
Gyermekek	<i>Szünidei gyerekfelügyelet</i>	<i>környező települések intézményeinek bevonásával, felelős: polgármester</i>
Idősek	<i>Időskorú lakosság informálása</i>	<i>idősek klubjának vezetője, felelős: polgármester</i>
Nők	<i>Kismamák munkába állítása</i>	<i>védőnő bevonásával, felelős: polgármester</i>
Fogyatékkal élők	<i>Akadálymentesítés</i>	<i>helyi vállalkozások bevonásával, felelős: polgármester</i>

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom teljes jogú tagjai, dolgoznak és kulturált körülmények között élnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők be tudjanak kapcsolódni a munka világába, gyermekeiknek megfelelő körülményeket tudjanak biztosítani.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségét, a helyes életmódra történő nevelését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek megfelelő egészségügyi ellátására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a társadalmi odafigyelés megteremtését, és a negatív diszkrimináció mellőzését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára az akadálymentesítésre, a társadalom teljes jogú tagjaként életszínvonaluk javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szünidei gyerekfelügyelet	táborok szervezése, kirándulások, IKSZT	nyári időtöltés javítása	Gazdasági program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	rövid távon: programok, kirándulások középtávon: játszótér hosszú távon: IKSZT	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	gyerekek és szülők visszajelzése alapján 80%-ban valósuljon meg	önkormányzati és pályázati forrás	folyamatosan fenntartható	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Kismamák munkába állítása	elhelyezkedés esélyeinek növelése	foglalkoztatás növelése	Társulási Esélyegyenlőségi Program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	rövid távon: tanfolyam középtávon: informatikai oktatás hosszú távon: munkaközvetítés, foglalkoztatás	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	kismamák visszajelzése alapján legalább 33%-ban valósuljon meg	önkormányzati és pályázati források	folyamatosan fenntartható	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Időskorú lakosság informálása	előadások, egészségnapok, közbiztonságot érintő programok	idősek helyzetének javítása	Társulási Esélyegyenlőségi Program	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	rövid távon: rendezvények középtávon: programok hosszú távon: biztonság megteremtése	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	idősek visszajelzése alapján legalább 80%-ban valósuljon meg	önkormányzati és pályázati források	folyamatosan fenntartható	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	akadálymentesítés	akadálymentesítés	Gazdasági program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	rövid távon: épületek karbantartása középtávon: felújítás hosszú távon: új beruházás	polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	lakosság visszajelzése alapján legalább 33%-ban valósuljon meg	önkormányzati és pályázati források	folyamatosan fenntartható	nem releváns

3. Megvalósítás

Az előző HEP-ben (2021-2026) foglalt intézkedések határideje még nem telt le, azok megvalósítása még folyamatban van. Mindegyik intézkedés esetében értünk már el részeredményeket, illetve olyan is van, ahol megoldódott a feltárt probléma, de fontos az intézkedés folyamatos kontroll alatt tartása. A még folyamatban lévő intézkedések megvalósításához pénzügyi forrásokra és hosszabb időtávra van szükség, sok esetben külső, nem befolyásolható kockázati tényezők miatt. Így a tervezett intézkedéseket újra beterveztük. Az intézkedési terv fenntartásához és megvalósításához szükséges a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése és kiaknázása.

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

A HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő – a HEP célcsoportjai kapcsán érintett – civil szervezetek és egyházak képviselői,
- a HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Darnózseli község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 67/2024. (IX. 19.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

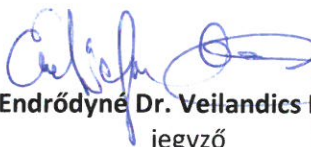
Darnózseli, 2024.09.19.

Némethné Molnár Andrea
polgármester

Darnózseli Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Darnózseli, 2024.09.19.

Endrődy Dr. Veilandics Eszter
jegyző

Darnózseli, 2024.09.19.

HEP referens

J E G Y Z Ő K Ö N Y V I K I V O N A T

Készült: Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2024. szeptember 19-én 17⁰⁰ órakor kezdődő nyilvános testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Jelen vannak: Némethné Molnár Andrea polgármester
Virág Eszter alpolgármester
Kovács Péter
Molnár Imre
Tamás Róbert
Tatár Zsolt képviselők
Endrődyné Dr. Veilandics Eszter jegyző
dr. Szüts-Eőry Dzsénifer aljegyző, jegyzőkönyvvezető
Kovácsné Tolnai Ildikó (képviseelő, 2024. október 1-jétől)
Majdán Péter (képviseelő, 2024. október 1-jétől)
Tonomár-Horváth Barbara (képviseelő, 2024. október 1-jétől)

Tárgy: Helyi esélyegyenlőségi program elfogadása

Előadó: dr. Szüts-Eőry Dzsénifer aljegyző

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

***Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testületének
67/2024. (IX. 19.) határozata***

Darnózseli Község Önkormányzat Képviselő-testülete a település 2024-2029. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadta.

Felelős: Némethné Molnár Andrea polgármester

Határidő: azonnal

Némethné Molnár Andrea s. k.
polgármester

Endrődyné Dr. Veilandics Eszter s. k.
jegyző

A kivonat hitelélül:

Darnózseli, 2024. október 3.

dr. Szüts-Eőry Dzsénifer
dr. Szüts-Eőry Dzsénifer
aljegyző
jegyzőkönyvvezető

